

Fundamental fairness doctrine. Zákonný postup v soudním řízení. Viz Due process of law.

Fundamental law. Základní zákon. Zákon, který stanoví vztahy mezi nejvyššími státními orgány a upravuje způsob výkonu státní moci. Ústava.

Fundamental rights. Základní práva. Práva, která pocházejí nebo jsou výslovně či nepřímo garantována federální Ústavou, Price v. Cohen, C. A. Pa., 715 F.2d 87, 93 a ústavami států, Sidle v. Majors, 264 Ind. 206, 341 N.E.2d 763. Viz např. Bill of rights. Napadnutá legislativa, která omezuje některé „základní právo“ (např. právo na soukromí a právo na cestování z jednoho státu do druhého z 1. Dodatku) se posuzuje přísněji. Za porušení klauzule o zákonném postupu se považuje každý zákon, který nebere v úvahu naléhavé a přednostní zájmy vlády. Podobný princip uplatňuje i klauzule o rovné ochraně zákonů.

Fundamus. Zakládáme. Jedna z frází, pomocí níž lze v Anglii založit korporaci. 1 Bl. Comm. 473.

Fundatio. Lat. Založení nebo nadace. Zvláště založení korporace. V souvislosti s dobročinnými korporacemi jako jsou školy a nemocnice je „*fundatio incipiens*“ udělení pravomocí a „*fundatio perficiens*“ je poskytnutí daru nebo finančních prostředků. Dartmouth College v. Woodward, 17 U.S. (4 Wheat.) 518, 4 L. Ed. 629. Viz také Foundation.

Fundator. Zakladatel. Viz Founder.

Funded. Financovaný, krytý kapitálem. Nazývá se tak např. penzijní plán či jiné závazky, jestliže se vyčlení finance na pokrytí závazků v době jejich splatnosti. Viz také Fund (*Funded debt*).

Funded pension plan. Kapitálově pokrytý penzijní plán, tj. takový, který má od korporace dostatek finančních prostředků, aby mohl splnit své současné a budoucí závazky při vyplácení důchodů. Financování penzijních plánů upravuje zákon o zajištění příjmů pro zaměstnance v důchodu (ERISA).

Funding. Financování. Proces krytí kapitálových výdajů cestou vydávání dlouhodobých úpisů nebo přeměnou krátkodobých závazků na dlouhodobé závazky s cílem pokrýt současné náklady. Rozdělování finančních prostředků do investičního či jiného druhu rezervního fondu, s cílem splnit budoucí výdaje na penze, sociální dávky a další sociální výhody. ERISA stanovuje přesné požadavky na financování penzijních plánů. Viz Fund; Funded.

Fundi patrimoniales. Odkázaná půda. Zděděné pozemky.

Fundi publici. Veřejná půda.

Fundus. V římském a starém anglickém právu půda, pozemek nebo země. Půda bez uvedení konkrétního užití, včetně budov. Statek, farma.

Funeral expenses. Pohřebné. Peníze vydané na pohřeb, kremaci či jiné naložení s tělem zesnulého, včetně vhodného pomníku, péče o hrob a pohoštění smutečních hostů.

Fungibiles res. Lat. V římském právu zastupitelné věci (věci druhově určené).

Fungibles. Zboží, které je svou povahou identické s jiným zbožím téhož druhu, např. obilí a ropa. Mississippi State Tax Commission v. Columbia Transmission Co., 249 Miss. 88, 161 So.2d 173, 178. Jedná se o zboží či

cenné papíry, jejichž každá jednotka je svou povahou či použitím ekvivalentní kterékoli jiné podobné jednotce. Jedn. obch. zák. (U.C.C.) § 1–201(17); § 8–107(1); např. bušl pšenice či jiného obilí nebo kmenové akcie stejné společnosti. Výrobek, který nemá charakteristické zvláštnosti, podle nichž by bylo možné zjistit konkrétního dodavatele. Movité věci, které lze ohodnocovat a nahrazovat podle váhy, míry a počtu. Věci patřící do určité kategorie, s nimiž se není třeba zabývat *in specie*. Jestliže je věc předmětem závazku (jestliže ji jedna osoba musí dodat jiné) a musí se dodat *in specie*, není tato věc zaměnitelná čili zastupitelná, tj. musí se dodat přesně ta konkrétní dohodnutá věc a nikoli věc stejné nebo jiné kategorie namísto ní. Jestliže je předmětem závazku věc patřící do určité kategorie, jde o zastupitelnou věc, tj. podmínky závazku budou splněny dodávkou jakéhokoli předmětu, který odpovídá druhovému popisu.

Fur. Lat. Zloděj. Osoba, která krade potajmu nebo bez použití zbraně, na rozdíl od lupiče (robber).

Furandi animus. Lat. Úmysl krást.

Furca. Ve starém anglickém právu větev. Šibenice.

Furca et flagellum. Oprátka a bič. *Tenure ad furcam et flagellum* — držba s oprátkou a bičem. Nejpodřadnější z nevolnických držeb, při níž mohl pán nakládat se životem i tělem nevolníka.

Furca et fossa. Oprátka a jáma. Tento termín se v minulosti používal pro způsoby trestání zlodějí, tj. muži se věšeli a ženy se topily.

Furian law. Viz Lex Furia Caninia.

Furigeldum. Peněžitý trest nebo pokuta za krádež.

Furiosi nulla voluntas est. Blázen nemá vůli.

Furlingus. Délková míra (jedna osmina míle, tj. 201, 168 m).

Furlong. Délková míra. Viz Furlingus.

Furlough. Dovolená. Povolení k opuštění vojenské posádky, nebo věznice. Zaměstnanec dočasně zařazený do stavu, v němž nedostává úkoly a mzdu kvůli nedostatku práce či financí nebo z jiných důvodů, ovšem nikoli disciplinárních. 5 U.S.C.A. § 7511(a)(5). Rovněž povolení k opuštění jako dokument, tj. propustka.

Fur manifestus. V římském právu očividný zloděj. Zloděj přichycený při krádeži.

Furnage. Viz Fornagium; Four.

Furnish. Dodat, vybavit, zařídit nebo poskytnout něco za určitým účelem. V zákonech o boji proti alkoholismu ve významu „dát jakýmkoli způsobem“, což zahrnuje dar i prodej. Zákon o kontrolovaných látkách (Controlled Substances Act) používá tento termín ve smyslu „poskytnout“, což v sobě obsahuje převod držby. Walker v. State, Ala. Cr. App., 428 So.2d 139, 141.

Furniture. Vybavení. V tomto termínu je zahrnuto všechno, co tvoří součást vybavení, nebo co je dodáváno. Všechno, čím se vybavuje dům, kancelář, pracoviště, veřejná budova a pod., aby byla obyvatelná, vyhovující a příjemná. Věci, nádobí, domácí potřeby a další náležitosti potřebné pro vedení domácnosti. Všechno, co se dodá do interiéru domu či bytu a co se tam bude používat.

Furor brevis. Výbuch vzteku. Zkrat v jednání.

Furor contrahi matrimonium non sinit, quia consensu opus est. Choromyslnost je překážkou uzavření manželství, protože k tomu se vyžaduje souhlas. 1 Bl. Comm. 439.

Furst and fondung. Ve starém anglickém právu čas k poradě s právním zástupcem.

Furta. Od krále jako nejvyššího pána v zemi odvozené právo soudit a popravovat zloděje a zločince v určité oblasti, panství atd.

Further. Další, dále. Slovo nemá přesný právní či odborný význam a lze ho použít k negaci nebo kvalifikaci předcházející věci. Když se použije jako příslovce, má srovnávací význam a znamená „additional“ (dodatečný, další) a jeho ekvivalentem je „moreover“ (kromě toho, navíc) „furthermore“ (mimoto, nadto) tj. něco, co nepatří do toho, co již bylo řečeno. Něco nového. Někdy i ve významu „any“ (jakýkoli, nějaký), „future“ (budoucí, příští) a „other“ (další).

Further advance. Další úvěr. Druhý nebo následný úvěr, který poskytne hypotekární věřitel hypotekárnímu dlužníkovi a to buď se stejnou zástavou nebo si vyžádá dodatečnou záruku. Ekvita považuje za „further advance“ nedoplatky úroků ze zastavené záruky převedené po dohodě stran do jistiny. Viz také Future advance clause; Future advances.

Furtherance. Podpora, pomoc. Maryland Casualty Co., v. Smith, Tex. Civ. App., 40 S.W.2d 913, 914.

Further assurance, covenant for. Viz Covenant.

Further hearing or further proceedings. Příští slyšení, další přelíčení nebo dodatečné řízení nařízené odvolacím soudem. Nikoli nové řízení, ale pokračování ve stávajícím řízení.

Further instructions. Dodatečné poučení. Poučení poroty, která již jednou poučena byla a odebrala se k poradě. Může o ně požádat porota v průběhu porady, když například nemá jistotu, který zákon je třeba uplatnit.

Further maintenance of action, plea to. Žádost o další podepření žaloby. Žádost vychází z nějaké skutečnosti, která nastala po podání žaloby, a kterou žalovaná strana předkládá s cílem prokázat, že žalující by dále neměl na své žalobě trvat. Podle federálních pravidel civilního řízení je tato žádost zastaralá.

Furtive. Tajně, kradmo, skrytě.

Furtum. Lat. Krádež. Neoprávněné přivlastnění si cizí věci s úmyslem spáchat krádež bez souhlasu majitele. Ukradená věc.

Furtum conceptum. V římském právu ukradená věc nalezená u zloděje při povolené prohlídce v přítomnosti svědků.

Furtum est contrectatio rei alienae fraudulenta, cum animo furandi, invito illo domino cuius res illa fuerat. Krádež je protiprávní zacházení s cizím majetkem, s úmyslem krást a proti vůli majitele věci.

Furtum manifestum. Evidentní krádež. Krádež, při níž je zloděj dopaden i s kradenou věcí.

Furtum non est ubi initium habet detentionis per dominium rei. Není krádeží, když je důvodem detence vlastnictví věci.

Furtum oblatum. V římském právu podstrčená kradená věc. *Oblatum furtum dicitur cum res furtiva ab aliquo tibi oblata sit, eaque apud te concepta sit.* Kradená věc

se nazývá „*oblatum*“, když ti ji někdo podstrčí a je u tebe nalezena.

Fuse plug levees. Tímto termínem označuje Zákon o povodních (Mississippi Flood Control Act) státu Mississippi nejnižší otvory pro odtok zátopové vody v ochranné hrázi. U.S. v. Sponenbarger, Ark., 308 U.S. 256, 60 S. Ct. 225, 227, 84 L. Ed. 230.

Fust. Viz Fuz.

Fustigatio. Ve starém anglickém právu bití holí — jeden ze způsobů trestání pachatelů v minulosti.

Fustis. Ve starém anglickém právu hůl, která se používala jako symbol odevzdání statku. Hůl, klacek, palice.

Futhwite, or fithwite. Pokuta za rvačky nebo výtržnosti.

Future acquired property. Viz After acquired property.

Future advance clause. Klauzule o dalším úvěru. Klauzule v otevřené hypotéce nebo svěřenecké smlouvě, která umožňuje dlužníkovi půjčit si v budoucnosti další úvěr zajištěný stejnou právní listinou nebo nemovitostí.

Future advances. Další půjčky. Peníze půjčené poté, co byla poskytnuta dodatečná zástava. Jedn. obch. zák. (U.C.C.) § 9–204(5). Viz také Further advance.

Future damages. Viz Damages.

Future earnings. Ušlý výdělek. Výdělek, který nebyl realizován v důsledku úrazu. Nowlin v. Kansas City Public Service Co., Mo. App., 58 S.W.2d 324.

Future estate. Viz Estate.

Future goods. Budoucí zboží. Neexistující zboží. Nynější prodej takového zboží má účinek prodejní smlouvy (tzv. lhůtní obchod). Jedn. obch. zák. (U.C.C.) § 2–105(2).

Future interests. Budoucí majetková účast. Vlastnický nárok na movitý či nemovitý majetek, dar nebo svěřený majetek či jiné věci s budoucím, nikoli současným právem držby a užívání. Commissioner of Internal Revenue v. Wells, C.C.A.6., 132 F.2d 405, 407. Nárok, který vznikne v budoucnosti. Nejde o stejný nárok, jakým je současný existující nárok. Dejme tomu, že D převede cenné papíry na nový trust. Podle podmínek svěřenecké dohody se má výnos z cenných papírů platit doživotně každým rokem W a po jeho smrti mají papíry přejít na S. W má současný majetkovou účast v trustu, protože je oprávněn dostávat výnosy z cenných papírů. S má budoucí účast, protože musí čekat až W zemře, aby mohl mít ze svěřeného majetku prospěch.

Future performance. Budoucí plnění. Plnění smlouvy, které se má provést v budoucnosti. Odložené plnění.

Futures contract. Termínové (lhůtní) smlouvy. Nynější právo dostat v budoucím termínu určité množství konkrétní komodity za pevně dohodnutou cenu. Clayton Brokerage Co. of St. Louis, Inc. v. Mouer, Tex. Civ. App., 520 S.W.2d 802, 804. Komoditní termínové smlouvy představují závazek koupit nebo prodat v budoucnosti nějakou komoditu v konkrétně stanoveném termínu a na konkrétním místě. Cena se stanoví při uzavírání smlouvy na veřejné dražbě na burze termínových kontraktů. Jen malé procento lhůtních obchodů skutečně skončí dodávkou komodity, protože smlouva může měnit majitele nebo může být likvidována před termínem dodávky. Účastníky termínových obchodů lze rozdělit

do dvou kategorií: komerční hedgers (v.t.), kteří využívají termínových obchodů k minimalizaci cenového rizika obsaženého v jejich operacích na trhu, a spekulanti, kteří se pomocí rizikového kapitálu snaží o zisk z pohybu cen. Oba nakupují kontrakty s nízkou marží. Ceny termínových kontraktů jsou indikátorem pohybu cen, který vychází ze současných podmínek na trhu. Tyto transakce upravuje federální Komise pro termínové komoditní obchody. *Viz také Option.*

Currency futures contract. Valutové termínové (lhůtní) kontrakty. Termínové kontrakty, které umožňují kupovat nebo prodávat určitou měnu v určitém kursu v stanoveném termínu vyrovnání.

Futures market. Komoditní burzy, kde se obchoduje s termínovými kontrakty. (např. Chicago Board of Trade).

Futures trading. Nákup a prodej termínových kontraktů prováděný obvykle na komoditních burzách. *Viz Futures contract.*

Future value (or terminal value). Budoucí hodnota (nebo konečná hodnota). Hodnota peněžní částky v budoucím termínu, která se ocení podle příslušné úrokové sazby.

Futuri. Lat. Ti, kteří přijdou po nás. Potomci. Součást starých právních listin. „*Sciant praesentes et futuri, quod ego talis, dedi et concessi*“ — At' všichni současníci i budoucí vědí, že já... atd.)

Fuz, or fust. Keltský výraz pro les.

F.W.C. Free Woman of Color. Před občanskou válkou se tak říkalo všem nebělochům, včetně Indiánů.

Fythwite. Jeden z peněžitých trestů ukládaný za usmrcení.

Fynderinga. Sasky. Provinění, za které se ukládal peněžité trest, který připadl králi. Jeho povaha není známa.

Fyrd. Sasky. V anglosaském právu pozemní armáda. Dávky pro „fyrd“ byly součástí *trinoda necessitas*. (Někdy se píše i jako „ferd“ nebo „fird“).

Fyrdfare. Povolání do armády (fyrd) nebo do vojenského tažení.

Fyrdsozne or fyrdsocken. Osvobození od vojenské povinnosti, od služby ve „fyrd“.

Fyrdwite. Peněžité trest za neuposlechnutí povolání do armády nebo vojenského tažení. Rovněž trest za vraždu spáchanou v armádě. Rovněž osvobození od tohoto trestu.

G

GAAP. *Viz Generally accepted accounting principles* (Obecně přijaté zásady vedení účetnictví).

GAAS. *Viz Generally accepted auditing standards* (Obecně přijaté revizní normy).

Gabel. Spotřební daň, daň z movitého majetku, nájem, clo, či služba. Dávka či spotřební daň zvláště v kontinentální Evropě. V předrevoluční Francii se tímto pojmem označovala daň ze soli, ale vztahoval se i na daně z dalšího průmyslového zboží.

Land gabel. Pozemková daň. *Viz Land gabel.*

Gabella. Lat. Výraz pro „*gabel*“ v právnické latině. V starogermánských a staroanglických dějinách též venkované tvořící vesnici nebo vísku; půda a majetek v držbě skupiny plnoprávných občanů, nevolníků či jiných osob. Zdá se, že původní význam tohoto slova označoval malou pospolitost, která platila nájem ve formě naturálií nebo práce.

Gablatores. Osoby, které platily *gabel*, rentu, nájem nebo poddanské poplatky.

Gablum. Renta; daň.

Gabulus denariorium. Nájem placený v penězích.

Gadsden Purchase. Výraz pro území, které Spojené státy získaly od Mexika podle smlouvy z 30. prosince 1853 (tzv. Gadsdenova smlouva).

Gafol. Synonymum pro „*gabel*“ nebo „*gavel*“. Renta; daň.

Gage. v. V starém anglickém právu dát slovo, slíbit; dát jako záruku na platbu či plnění; sázet se, sázka.

Gager de deliverance. Složit zástavu. Podle starého anglického práva, exekutor, který po žalobě nevydal zabavený dobytek, musel nejen zdůvodnit exekuci, ale i *gager deliverance* tj. složit záruku či zástavu na to, že dobytek vydá.

Gager del ley. Očištění z nařčení, zproštění viny.

Gag order. Roubíkové nařízení. Obviněný, který se před soudem chová vzpurně, může být v souladu s Ústavou svázán a umlčen, aby se mu zabránilo v dalším rušení soudního řízení. Illinois v. Allen, 397 U.S. 337, 90 S. Ct. 1057, 25 L. Ed.2d 353. Výraz může označovat i nařízení soudu při přelíčení s velkou publicitou, aby právní zástupci a svědkové nemluvili o případu s novináři — pokud má soud za to, že takové nařízení zajistí obviněnému spravedlivý soud. Termín označuje i soudní příkaz novinářům, aby před přelíčením nepsali o řízení nebo o jeho některých aspektech. Tento druh příkazu Nejvyšší soud zrušil jako neústavní překážku svobody tisku. *Viz Nebraska Press Ass'n v. Stuart*, 427 U.S. 539, 96 S. Ct. 2791.

Gain. Zisk, výdělek, zvýšení hodnoty. Rozdíl mezi příjmy a výdaji; finanční zisk. Rozdíl mezi pořizovací a prodejní cenou. Zhodnocení cenných papírů či majetku. Přebytek příjmů nad výdaji v konkrétní transakci. Často se

používá, když se mluví o transakcích, které netvoří typické, běžné operace firmy. „Kapitálový zisk“ je zisk nebo výnos, či cokoli, co má směřitelnou hodnotu a co pochází z majetku, co bylo odděleno od investovaného kapitálu a co nárokovatel obdržel nebo vytěžil pro své použití, prospěch a naložení. Commissioner of Internal Revenue v. Simmons Gin Co., C.C.A.10, 43 F.2d 327, 328. *Viz také Acquire; Acquisition; Capital (Capital gains); Income; Profit; Realized gain or loss; Return.*

Gainage. V obecném právu výnos nebo zisk z obdělávané nebo oseté půdy. Tažná zvířata, pluh a výstroj pro obdělávání půdy nižšími leniky či *nevolníky*.

Gainery. V obecném právu rolnická práce či z ní pocházející výnos, nebo zisk ze zvířat využívaných v práci rolníků.

Gainful. Výnosný, výdělečný, výhodný, lukrativní.

Gainful employment or occupation. Výdělečné zaměstnání či povolání. Obecně jakékoli povolání, profese nebo práce, která se dá vykonávat a která přináší výdělek. V článku o pojištění pro případ pracovní neschopnosti v pojistných smlouvách znamená tento výraz běžné zaměstnání pojištěnce nebo taková práce, jaká se od pojištěné osoby dá očekávat. Mutual Life Ins. Co. of New York v. Barron, 198 Ca. 1, 30 S.E.2d 879, 882.

Gainor. Leník, vazal. Ve starém anglickém právu leník. Osoba, která obdělávala ornou půdu.

Gaius, institutes of. *Viz Institutes.*

Gale. Nájemné, pachtovné. V anglickém právu platba nájmu, daně, cla nebo anuity. Jde vlastně o platbu za licenci na těžbu nerostů na nemovitosti, která je podmíněna řádnou platbou nájmu a dodržováním povinností uložených plátcem. Řídí se obvyklými pravidly postupování a převodu nemovitosti. Pachtýř platí koruně nájem zvaný „*galeage rent*“, „*royalty*“ a pod., který je úměrný množství nerostných látek vytěžených z dolu nebo lomu.

Galea. Galéra. Ve starých dokumentech pirátské plavidlo.

Gallagher agreements. *Viz Mary Carter agreement.*

Gallon. Galon. Dutá míra obsahující 231 kubických palců neboli čtyři kvarty (3,785 l). Normovaný galon v USA. Britský galon obsahuje asi 277 kubických palců (4,54 l) a pivní galon má 282 kubických palců.

Gallows. Šibenice, popravni lešení. Trám na jednom nebo dvou podpůrných kůlech, na němž se věší osoby odsouzené k trestu smrti.

Gamalis. Dítě narozené zákonným manželům nebo snoubencům.

Gambler. Hazardní hráč. Osoba, která organizuje nebo hraje hazardní hry nebo hry vyžadující jistou zručnost, s cílem vyhrát peníze nebo jiný majetek. *Viz Gambling.*

Gambling. Hazardní hra nebo sázka. Hra, při níž je naděje na výdělek, jestliže je hráč zručný a jestliže má štěstí. State, ex rel. Com'r of State Police v. One Helix Game, 122 Mich. App. 148, 333 N.W.2d 24, 28. Peněžní sázka na nejistou událost v naději na výhru něčeho hodnotného. Beamel Amusement Corp. v. Police Dept. of Suffolk County, 54 Misc.2d 946, 283 N.Y.S.2d 760, 761. Nezahrnuje jen náhodu, ale i naději na výhru něčeho cennějšího než je vložený vklad. Skládá se z vložené sázky, náhody a odměny. In re Gambling Devices Seized at American Legion Post No. 109, 197 Pa. Super. 10, 176 A.2d 115, 122. K základním znakům hazardní hry patří platba za šanci získat výhru. Boies v. Bartell, 83 Ariz. 217, 310 P.2d 834, 837. Hazardní hry a sázky upravují federální a státní zákony. Viz např. 18 U.S.C.A. § 1081 a násl. Viz také Bet; Bookmaking; Game of chance; Gaming; Lottery; Wager.

Gambling device. Pomůcky k provozování hazardních her. Věci, nástroje a zařízení, pomocí nichž lze vyhrát nebo prohrát peníze. Harris v. State, 207 Tenn. 538, 341 S.W.2d 576, 578. Stroj, pomůcka nebo jakékoli zařízení určené k hraní nezákonných hazardních her. Viz Slot machine.

Gambling place. Herna. Jakékoli místo, místnost, budova, vozidlo, plavidlo, stan atd. používané k těmto účelům: přijímání a uzavírání, evidování a odevzdávání sázek nebo nabízení sázek; organizování loterií; hraní hazardních her za peníze nebo jiný majetek; používání pomůcek k provozování hazardních her. Viz 18 U.S.C.A. § 1081.

Gambling policy. Spekulativní pojistka. V životním pojišťovnictví jde o takovou pojistku, která se vydává beneficiantovi, který nemá peněžní zájem na pojištěném životě. Jinak se jí říká též „wager policy“. Obecně jsou takové pojistky nezákonné a pojišťovací společnosti je neuzavírají, protože zde chybí pojištěný majetek.

Game. Zvěřina. Volně žijící ptáci a zvířata. Tento pojem zahrnuje všechny lovné ptáky a lovná zvířata. State ex rel. Sofeico v. Hefferman, 41 N.M. 219, 67 P.2d 240, 246. Lov jako sport nebo koníček. Jeho cílem je sportovní využití, rekreace a zábava. Ex parte Williams, 127 Cal. App. 424, 16 P.2d 172, 173. Viz Gaming.

Game-keeper. Hajný. Osoba, která pečuje o zvířata v rezervaci, lese a pod.

Game laws. Honební zákony. Federální a státní zákony na ochranu živé přírody, které zakazují zabíjení nebo chytání některých zvířat buď úplně nebo v určitých obdobích, nebo určitými prostředky, nebo omezují počet a druh zvířat, které je možno v lovecké sezóně ulovit nebo zabít. Viz 16 U.S.C.A. § 661 a násl., 18 U.S.C.A. § 41 a násl. Viz také Lacey Act; Open season.

Game of chance. Hazardní hra. Hra, v níž výsledek určuje spíše náhoda než zručnost. Kansas City v. Care-sio, Mo., 447 S.W.2d 535, 537. Viz také Lottery.

Gaming. Hra o peníze. Dohoda dvou nebo více osob, že budou spolu hrát hazardní hru o sázku, která případně vítězi a do níž přispějí všichni hráči. Podstatnými znaky hry o peníze jsou sázka, náhoda a výhra nebo odměna. Automatic Music & Vending Corp. v. Liquor Control Com'n, 426 Mich. 452, 396 N.W.2d 204, 206. Viz Gambling.

Gaming contracts. Hazardní smlouvy. Viz Wager.

Gaming device. Pomůcky k provozování hazardních her. Viz Gambling device.

Gaming house. Herna. Viz Gambling place.

Gananciales. Španělské přídavné nebo podstatné jméno, které označuje majetek nabytý manželstvím. Sanchez v. Bowers, C.C.A.N.Y., 70 F.2d 715, 716. Viz Ganancial property.

Ganancial property. Ve španělském právu jde o druh majetkového spoluvlastnictví mezi manželem a manželkou, které se při rozpadu manželství dělí rovným dílem mezi manžely. Viz Community property.

Ganancias. Ve španělském právu zisky.

Gang. Skupina osob, které jednájí souhlasně. V moderním jazyce se tento termín používá zejména pro zločinecké tlupy.

Gangiatori. Za starých časů úředníci, kteří kontrolovali váhy a míry.

Gangster. Člen kriminálního gangu, bandy zlodějů a pod.

Ganser syndrome. Nesmyslné odpovědi, z nichž lze dedukovat skrytý význam. Je pozorován u zadržených, kteří se snaží dosáhnout shovívavosti simulováním pomatenosti.

Gantelope. (Moderněji „gauntlet“). Trest v armádě zvaný „ulička“, při němž provinilec běžel mezi dvěma řadami mužů, z nichž každý ho udeřil. Říkalo se tomu „running the gauntlet“ (běžet uličkou).

GAO. Zkratka Hlavního účetního úřadu (General Accounting Office).

Gaol. Dnes zastaralý termín anglického původu označující místo pro výkon vazby (šatlavu). Vyslovuje se stejně jako v současnosti používaný termín „jail“. Místo, kde se zavírali pachatelé. Od „prison“ (vězení) se liší tím, že vazba je dočasné uvěznění a vykonávají v ní tresty jen pachatelé lehčích trestných činů a přečinů. Viz také Jail.

Gaol delivery. Osvobození z vazby. Ve starém trestním právu se tak říkalo postoupení vězňů ve vazbě soudu, nebo útěku vězňů z vazby. Tento výraz má anglický původ.

Gaoler. (Jailer). Žalářník, věznil.

Gaol liberties, gaol limits. Volná vazba. Území kolem šatlavu, v jehož rámci se mohli pohybovat vězni, když dali záruku, že se vrátí. Považuje se za součást vazby.

Garandia or garantia. Záruka, garance.

Garantie. Tento pojem z francouzského práva odpovídá záruce nebo smluvně zajištěnému právnímu titulu v anglickém právu. Při prodeji se *garantie* vztahuje na: 1) bezvadné vlastnictví prodané věci; 2) absenci skrytých vad (*défauts cachés*).

Garathinx. Ve starém lombardském právu dar, absolutní dar se všemi právy.

Garauntor. Práv. fr. Podle starého anglického práva ručitel nemovitosti, osoba, kterou záruka zavazuje hájit právní nárok nabyvatele na vlastnictví a držbu. V případě, že tak neučiní a držitel je zbaven držby, musí mu ručitel poskytnout jiný pozemek stejné hodnoty.

Garba. Ve starém anglickém právu snop, svazek. *Blada in garbis* = obilí nebo kukuřice svázané do snopů.

Garba sagittarum. Svazek 24 šípů. Jinak se mu říkalo též „schaffa sagittarum“.

Garble. Přesít, přebrat (vyčistit kořeni).

Garbler of spices. Bývalá úřední osoba v Londýně, která měla právo vstoupit do libovolného obchodu, skladu atd., kontrolovat kořeni a bylinky, přebírat je nebo nařizovat jejich pročištění.

Gard or garde. Práv. fr. Svěření, ochrana, péče. Rovněž městská stráž.

Gardein. Strážce. Poručník.

Garden. Zahrada. Menší pozemek k pěstování květin, ovoce, zeleniny atd.

Gardia. Práv. fr. Svěření, poručnictví.

Gardianus. Ve starém anglickém právu ochránce, opatrovník. Ve feudálním právu se nazýval *gardio*. *Gardianus ecclesiae* = církevní kurátor.

Garene. Práv. fr. Obora k chovu zvířat.

Garnestura. Ve starém anglickém právu potravinové zásoby, zbraně a další válečný materiál potřebný k obraně města nebo zámku.

Garnish. n. „Zápisné“. V anglickém právu šlo o peníze, které platil nový vězeň svým spoluvězňům při příchodu do vězení.

Garnish. v. Varovat nebo obeslat. Zahájit proces zabavení pohledávky.

Garnishee. Poddlužník zabavené pohledávky. Osoba, proti níž byl zahájen proces obstavování. Osoba, která má v držbě peníze nebo jiný majetek, který patří obžalovanému, nebo která obžalovanému dluží obstarované peníze či jiný majetek. Osoba, která dluží osobě zavázané vykonatelným rozsudkem nebo jiná osoba, v jejímž majetku má osoba zavázaná soudem majetkový zájem.

Garnishment. Soudní obstarání pohledávky. Řízení, kterým se žalující obstaravitel snaží podřídit své pohledávce majetek nebo peníze třetí strany, t.j. poddlužníka, který dluží žalovanému dlužníku. Van Maanen v. Van Maanen, Iowa, 360 N.W.2d 758, 761. Uspokojení dluhu z majetku nebo aktiv dlužníka, který je má u třetí strany. Frank F. Fasi Supply Co. v. Wigwam Inv. Co., D.C. Hawaii, 308 F. Supp. 59, 61. Pomocný prostředek nápravy při exekuci, sloužící k získání platby nařízené soudem. First Nat. Bank in Chester v. Conner, Mo. App., 485 S.W.2d 667, 671. Je součástí rozsudku vydaného v hlavním sporu a používá se jako prostředek ke splnění rozsudku tím, že se sáhne na pohledávky nebo aktiva osoby zavázané rozsudkem. V některých státech USA se tomuto řízení říká „trustee process“. Požadavek zákonného postupu zakotvený ve 14. Dodatku k ústavě USA vyžaduje, aby osoba, jejíž mzda se má obstarat, byla upozorněna a vyslechnuta ještě před vynesením rozsudku. Sniadach v. Family Finance Corp. of Bay View at al., 395 U.S. 337, 89 S. Ct. 1820, 23 L. Ed.2d 349. Soudní obstarání upravují federální i státní zákony (např. Zákon o ochraně spotřebních úvěrů). Viz také Attachment execution; Lien of garnishment; Trustee (Trustee process).

Garnishor. Obstaravitel. Věřitel, který zahájí proces obstarání, s cílem zmocnit se majetku nebo aktiv dlužníka, které jsou v držení třetí strany, jíž se říká poddlužník.

Garnistura. V starém anglickém právu se tak říkalo všemu, co bylo potřebné k opevnění města či tábora nebo k ozdobení věci.

Garroting. Garota. Způsob výkonu trestu smrti používaný ve Španělsku, Portugalsku a některých latinoamerických zemích. Jde o uškrcení kovovým límcem, který se mechanicky utahuje kolem hrdla popraveného. Límec je někdy vybaven šroubem s ostrým hrotem, který pronikne do mozku. Rovněž další formy rdušení k překonání odporu a navodění stavu bezvědomí.

Garsomme. Ve starém anglickém právu pokuta nebo peněžní trest.

Garter. Podvazkový řád. Nejvyšší odznak anglických rytířů, kteří na společenském žebříčku následovali hned po šlechtě. Tento vojenský rytířský řád zavedl údajně Richard I. na svém sídle v Acre, kde přiměl dvacet šest svých nejvěrnějších rytířů, aby si omotali nohy pruhy modré kůže. Viz Knight.

Garth. V anglickém právu dvůr, nebo malá usedlost v severní Anglii. Přehrazení řeky pro lov ryb.

Gasoline tax. Daň z benzínu. Spotřební daň z prodeje benzínu, kterou vyměřuje federální vláda i vlády států.

Gas sold. Prodaný plyn. Termín z nájemných smluv o pronájmu nalezišť zemního plynu. Označuje skutečně prodaný plyn a nezahrnuje nezbytně veškerý vytěžený plyn. Southland Royalty Co. v. Pan American Petro Corp., Tex., 378 S.W.2d 50.

Gastaldus. Dočasný guvernér země. Správce.

Gastine. Práv. fr. Neobděláná nebo ladem ležící půda.

Gas used. Termín z nájemných smluv o pronájmu nalezišť zemního plynu. Označuje množství spotřebovaného plynu, nikoli však nezbytně i prodaného plynu, při provozování vrtu. Southland Royalty Co. v. Pan American Petro Corp., Tex., 378 S.W.2d 50.

GATT. Všeobecná dohoda o clech a obchodu. Mnohostranná mezinárodní smlouva, která vyžaduje, aby se na zahraniční výrobky vztahoval stejný právní režim jako na domácí výrobky.

Gaudies. Pojem používaný na anglických univerzitách označující bankety, hostiny.

Gaugeator. Měřič.

Gauger. Cejchovní úředník v Anglii, který působí jako celní nebo daňový orgán a kontroluje sudy, trubky, cisterny, barely s vínem, olejem a dalšími tekutinami a dává na ně cejch potvrzující pravou zákonnou míru. Ve větších přístavních městech existují i celní měřiči hromadného zboží, kteří svou činnost vykonávají jako soukromníci s povolením vlády.

Gaugetum. Míra, měřítko obsahu nádoby.

Gault, Application of. Uplatnění rozsudku z případu *Gault*. Zásadní rozhodnutí Nejvyššího soudu, které garantuje mladistvému obžalovanému právo na konfrontaci se svědky protistrany, ochranu proti nucenému sebeobviňování, oznámení obvinění před zahájením řízení a právo na obhájce. Application of Gault, 387 U.S. 1, 87 S. Ct. 1428, 18 L. Ed.2d 527.

Gavel. V anglickém právu zvyk; daň; mýto; roční renta; platba daní, jichž bylo několik, např. *gavel-corn* (daň z kukuřice), *gavel-malt* (daň ze sladu), *oat-gavel* (daň z ovsa), *gavel-fodder* (daň z krmiva), atd.

Gavelbred. Renta v naturáliích, např. v mouce, kukuřici atd.

Gavelcester. Určité množství piva poskytované jako renta.

Gavelet. Zastaralý anglický soudní příkaz. Jistý druh příkazu *cessavit* k zaplacení nájmu.

Gavelgeld. To, co vynáší roční zisk nebo daň. Samotná daň nebo mýto.

Gavelherthe. Orní služebnost vykonávaná pachtýřem.

Gaveling men. Pachtýři, kteří platili odložený pacht navíc k některým povinnostem.

Gavelkind. Jistý druh držby s lenní povinností obvyklý v anglickém hrabství Kent, kde pozemky přecházely na všechny syny, nebo dědice z nejbližšího kolena. Bylo možno je odkazovat v závěti, nezabavovaly se ve prospěch Koruny při spáchání zločinu, dědic je mohl postupovat, když dosáhl věku 15 let, vdovský podíl a věno tvořilo polovinu pozemku.

Gavella. Viz Gabella.

Gavel-man. Nájemce, který byl povinen platit daně nebo poplatky.

Gavelmed. Služební povinnost spočívající v sekání trávy na lukách (*consuetudo falcandi*).

Gavelrep. Povinnost sklízet na žádost nebo příkaz pána.

Gavelwerk. Služební povinnost, kterou vykonával osobně pachtýř (*manuopera*) nebo jeho vozy a povozy (*caropera*).

Gazette. Sbírka zákonů (ve Velké Británii). Oficiální úřední věstník anglické vlády (někdy také pod názvem „London Gazette“), v němž jsou publikovány zákony a všechny akty královny, které vykoná ze svého politického postavení. Dále se zde oznamují soudní rozhodnutí o úpadcích. Výtisk věstníku je důkazem samotné skutečnosti i termínu platnosti. Viz také Official Gazette (*Patent office*).

Gdn. Zkratka pro poručníka.

Gebocced. V anglosaské terminologii „převedený“.

Gebocian. V saském právu převést zaknihovaný pozemek. Převoditel se říkalo *gebocian*.

Gebrauchsmuster. Užitek vzor. Patent vydávaný podle německého práva. Permutit Co. v. Graver Corporation, D.C. Ill., 37 F.2d 385, 390.

Gebur. Sasky. Sedlák. Jeho povinnosti se lišily podle daného místa — musel pracovat dva či více dní týdně pro svého pána, musel platit dávky peněžní nebo v naturáliích, daň z ohniště a pod. V držbě měl dům, kousek půdy a dva voly.

Geburscript. Ve starém anglickém právu sousední okres.

Geburus. Ve starém anglickém právu sousední země, nebo také obyvatel sousedního okresu či vesnice.

Geld. V saském právu peníze nebo poplatky. Pokuta, odměna, hodnota, cena. *Angeld* byla cena jednoho kusu zboží; *twigeld* byla dvojitá cena atd. *Weregeld* byla hodnota zavražděného člověka a *orfgeld* byla hodnota zabitého zvířete. Pozemková daň stanovená podle počtu dobytka a pluhů. Náhrada za zločin.

Geldabilis. Ve starém anglickém právu zdanitelný.

Geldable. Zdanitelný, podléhající daní.

Gelt. Vykastrovaný. Jeden z možných tvarů minulého času slovesa „geld“ (vykastrovat zvíře). Nesprávně se používá i jako podstatné jméno ve významu hesla „geld“ (viz).

Gemma. Lat. V kontinentálním právu drahokam. Drahokamy se rozlišovaly podle průhlednosti, např. smaragd, chryzolit, ametyst.

Gemot. V saském právu shromáždění, hromada. Existovalo několik druhů veřejných shromáždění, jako *Wite-na-gemot* (shromáždění moudrých mužů), *folc-gemot* (valné shromáždění lidu), *shire-gemot* (shromáždění hrabství), *burg-gemot* (městská hromada), *hundred-gemot* (rada stovky domácností), *hal-mote* (shromáždění občanů v obecním domě), *swein-gemot* (lesní soud), *ward-mote* (poručenský soud) a pod.

Genealogy. Genealogie, rodopis. Rodokmen popisující příbuzenské vztahy.

Genearch. Hlava rodiny.

Geneath. V saském právu nevolník, zemědělský pachtýř (*villanus villicus*) nebo farmář (*firarius rusticus*).

Gener. Lat. V římském právu zeť, manžel dcery.

General. Z latinského genus. Vztahující se k celku. Leuthold v. Brandjord, 100 Mont. 96, 47 P.2d 41, 45. Týkájí se nebo označující rod či druh, nikoli jednotlivosti. Všeobecný nikoli konkrétní. Hlavní a ústřední, nikoli místní. Otevřený a přístupný všem nikoli jen vyvoleným. Neohraničený, nikoli limitovaný. Vztahující se k celku, nikoli k jedné části. Obecný, všeobecný. Zákon je „obecný“, když působí na všechny osoby a věci jednotně, přirozeně a vhodně, s cílem dosáhnout svého účelu. Atchison v. Erwin, W.Va., 302 S. E.2d 78, 83. Jako podstatné jméno jde o hodnost generála, který velí armádě, divizi, sboru nebo brigádě. V armádě USA je generálská hodnost nejvyšší po vrchním veliteli (prezident) a uděluje se výjimečně. Hned po něm následují generálporučík, generálmajor a brigádní generál. Viz Acceptance; Administration of estates; Agent; Appearance; Assignment; Average; Benefit; Challenge; Character; Charge; Covenant; Creditor; Customs; Damages; Demurrer; Denial; Deposit; Devise; Election; Finding; Franchise; Fund or Funds; Gaol delivery; Guaranty; Guardian; Imparlance; Insurance; Intent; Issue; Legacy; Letter of credit; Malice; Meeting; Monition; Mortgage; Occupant; Orders; Owner; Partnership; Power; Power of appointment; Property; Replication; Restraint of trade; Retainer; Return; Rule; Session; Ship; Statute; Tail; Tenancy; Term; Traverse; Usage; Verdict; Warrant a Warranty.

General Accounting Office. Hlavní účetní úřad při federální vládě má toto základní poslání: pomáhat Kongresu, jeho výborům a členům při výkonu jejich zákonodárných a kontrolních pravomocí v souladu se svým postavením nezávislého a nepolitického státního orgánu; vykonávat funkce právní, účetní a revizní; vyrovnávat pohledávky týkající se programů federální vlády schválených Kongresem; podávat doporučení ke zefektivnění činnosti federálních orgánů. GAO řídí generální kontrolor USA (Comptroller General) a jeho náměstek, které jmenuje prezident USA se souhlasem Senátu.

General agency business. Podnikatelský obor generálního zastupování. Osoba, která se zabývá generálním zastupováním, není zástupcem pouze jedné firmy a nabízí se jako jednatel — profesionál pro širokou veřejnost. Comer v. State Tax Commission of New Mexico, 41 N.M. 403, 69 P.2d 936, 939.

General appearance. Dostavení se k soudu. Souhlas s jurisdikcí soudu a vzdání se všech vad v jurisdikci kromě kompetence soudu. Johnson v. Zoning Bd. of Appeals of Town of Branford, 166 Conn. 102, 347 A.2d 53, 56. Dostavení se obžalovaného k přelíčení, které má účinek vzdání se jakékoli obrany z důvodu nedostatečné územní příslušnosti nebo z důvodu neoznámení. Viz Appearance.

General assembly. Valné shromáždění. Název zákonodárního sboru mnoha amerických států. Viz také Legislature. Politický orgán Organizace spojených národů. Skládá se z jednoho až pěti delegátů z každé členské země, i když každá členská země má jen jeden hlas. Nejvyšší tribunál presbyteriánské církve, v němž jsou zastoupeny všechny církve této denominace. Trustees of Pencader Presbyterian Church in Pencader Hundred v. Gibson, 26 Del. Ch. 375, 22 A.2d 782, 788.

General assignment for benefit of creditors. Celkový převod majetku dlužníka ve prospěch věřitelů. Převod zákonného právního titulu nad veškerým majetkem dlužníka na správce pověřeného likvidovat (prodat) majetek dlužníka a příjmy spravedlivě rozdělit mezi věřitele. Central Fibre Products Co. v. Hardin C.C.A. Tex., 82 F.2d 692, 694. Viz také Assignment (Assignment for benefit of creditors).

General average. Společná havárie. Viz Average; General average contribution.

General average bond. Záruční list na spoluúčast na pojistné události. Druh úpisu, který požaduje vlastník lodě jako záruku za spoluúčast na pojistné události předtím, než odevzdá náklad.

General average contribution. Spoluúčast na havárii. Vyplyvá ze staré doktriny námořního práva o tom, že všichni účastníci námořního pojištění odpovídají úměrně za ztráty nabyté při společném podnikání. Atlantic Richfield Co. v. U.S., C.A. Tex., 640 F.2d 759, 764. Účast všech účastníků rizikového námořního podnikání na ztrátě jednoho z nich, vzniklé dobrovolným obětováním části lodě či nákladu kvůli záchraně zbytku, nebo na výjimečných nákladech jedné nebo více stran vynaložených pro společný prospěch všech účastníků podnikání. S.C. Loveland Co. v. U.S. D.C. Pa., 207 F. Supp. 450, 451, Viz také Average (General average).

General average loss. Spoluúčast na ztrátě. Ztráta na moři utrpěná v důsledku shoení nákladu v zájmu záchranu lodě. Takovou ztrátu nesou společně majitel lodě a majitelé nákladu. Viz General average contribution; Jettison.

General average statement. Výkaz společné účasti na pojistné události. Výkaz účtů a přiznání splatné částky, kterou dluží majitel lodí vlastníkovu nákladu.

General benefits. Společný (obecný) prospěch. Jde o takový prospěch, který vznikne z vylepšení, jež může vlastník majetku využít v budoucnosti společně s dalšími vlastníky majetku v dané oblasti. State, by Com'r of Transp. v. Interpace Corp., 130 N.J. Super. 322, 327 A.2d 225, 229.

General bequest. Obecný odkaz. Ta část dědictví, která nebyla oddělena nebo vyčerpána z pozůstalosti na základě poslední vůle, a která se má vyplácet v penězích nebo majetku. Dar, který se vyplatí z celkových aktiv dědictví, není však odkazem konkrétní věci nebo částky. Feder v. Weissman, 81 Nev. 668, 409 P.2d 251, 252.

General building scheme. Generel. Plán výstavby, v němž majitel rozdělí velký pozemek na stavební parcely, které se prodají různým osobám společně s listinami obsahujícími omezení práva užívání. Besch v. Hyman, 221 App.Div. 455, 223 N.Y.S. 231, 233.

General circulation. Obecná tiskovina. Týká se jen novin určených široké čtenářské obci, nikoli speciálně zaměřených tiskovin. Není definována počtem předplatitelů ale svou pestrostí a obecnou povahou.

General contractor. Generální dodavatel. Subjekt, který se smluvně zaváže k výstavbě celé budovy nebo k dodávce celého projektu, nikoli jen k jeho části. Generální dodavatel si najímá subdodavatele (např. instalatéry, elektrikáře atd.), koordinuje práce a odpovídá za platbu subdodavatelům. Říká se mu rovněž „prime“ contractor.

General Court. Název soudu v Massachusetts a v New Hampshire v koloniálních dobách a poté i v jejich ústavách. Název pochází z toho, že koloniální justice v Massachusetts vyrostla z valné hromady massachusettské pospolitosti.

General court martial. Všeobecný válečný soud. Viz Court—Martial.

General credit. Celková důvěryhodnost. Charakter svědka, který požívá všeobecnou důvěru. Někdy se rozlišuje mezi celkovou a „konkrétní“ důvěryhodností, která se týká prokazování konkrétních skutečností v konkrétní žalobě. Viz také General reputation.

General debt. Správní dluh. Dluh státního orgánu, který se splatí z obecných příjmů, a který je zajištěn reputací státního orgánu.

General denial. Viz General plea.

Generale. Obvyklá společná strava v klášteře, na rozdíl od *pietantiae*, která se podává při výjimečných příležitostech a je bohatší.

Generale dictum generaliter est interpretandum. Obecný výrok at' se vykládá obecně.

General election. Všeobecné volby. Volby, které se konají v celém státě. Pravidelně se opakující volby veřejných představitelů po uplynutí funkčního období jejich předchůdců. Viz také Election.

Generale nihil certum implicat. Z obecné formulace nic s jistotou nevyplývá. Obecná formulace v právním úkonu nemá účinek zákonné překážky.

General estate. Generální právní titul k nemovitému majetku. Celá nemovitost ve vlastnictví jedné osoby.

Generale tantum valet in generalibus, quantum singulare in singulis. To, co je obecné, má stejnou sílu mezi obecnými věcmi, jakou má mezi konkrétními věcmi to, co je konkrétní.

General exception. Obecná námitka. Jde o námitku proti obžalobě nebo její části z důvodu její nevěcnosti. Zvláštní námitka je námitka proti formě žaloby. Procesní námitka, při níž namítající strana nekonkretizuje důvod nebo rozsah své námítky. Viz také Demurrer.

General execution. Příkaz k celkové exekuci. Soudní příkaz nařizující vykonat rozsudek exekucí celého osobního majetku odsouzeného. Jestliže nařizuje obstatit jen určitý konkrétní majetek, nazývá se někdy tento příkaz „special“ execution.

General executor. Generální vykonavatel. Osoba, jejíž pravomoci nejsou omezeny územně ani časově ani věcně. Osoba, která bude až do konečného vyřízení spravovat celou pozůstalost, ať se nachází kdekoli.

General fee conditional. Darování vlastního těla nějaké osobě a jejím dědicům. Blume v. Percy, 204 S.C. 409, 29 S.E.2d 673, 674.

General field. Společný pozemek. Několik parcel či menších pozemků ohrazených jako společný pozemek.

General fund. Všeobecný fond. Aktiva a pasiva neziskového subjektu, které nejsou určena ke konkrétnímu účelu. Hlavní provozní fond státního orgánu, který není určen k žádnému konkrétnímu účelu. Viz také Fund.

Generalia praecedunt, specialia sequuntur. Obecné věci předcházejí a zvláštní věci následují.

Generalia specialibus non derogant. Obecná ustanovení neruší ustanovení zvláštní.

Generalia sunt praeponenda singularibus. Obecným ustanovením je třeba dát přednost před ustanoveními zvláštními.

Generalia verba sunt generaliter intelligenda. Obecné výrazy (formulace) ať se chápou obecně, nebo v obecném významu.

Generalibus specialia derogant. Konkrétními (zvláštními) úpravami se ruší úpravy obecné.

General improvement. Obecně prospěšné zlepšení. Taková modernizace, jejíž prvotní cíl a účinek je ke prospěchu široké veřejnosti, i když z něj mohou mít užitek i vlastníci majetku v konkrétní lokalitě.

General Inclosure Act. Všeobecný zákon o záboru půdy. Anglický zákon 41 Geo. III, c. 109, který shrnul celou řadu vyhlášek o záboru obecných polí a ladem ležící půdy.

General indorsement. Viz Indorsement.

General intangibles. Jakýkoli osobní majetek (včetně sporných věcí) s výjimkou zboží, účtů, práv ze smluv, dokumentů a jiných písemných právních úkonů. U.C.C. 9—106.

General interest. Obecný zájem. Z hlediska přípustnosti důkazů z druhé ruky se někdy dělá rozdíl mezi „veřejným“ (public) a „obecným“ zájmem. Veřejný zájem označuje to, co se týká každého občana státu a obecný zájem se omezuje na menší, i když významnou část pospolitosti.

Generalis clausula non porrigitur ad ea quae antea specialiter sunt comprehensa. Obecné ustanovení se nevztahuje na ty věci, které již byly konkrétně upraveny. Proto tam, kde listina nejdříve obsahuje konkrétní pojmy a až poté obecné pojmy, musí platit všechny.

Generalis regula generaliter est intelligenda. Obecné pravidlo je třeba chápat (vykládat) obecně.

General jurisdiction. Obecná jurisdikce. Taková, která se vztahuje na veškeré spory, které lze řešit u soudu v rámci zákonných hranic. Kromě toho existuje *speciální* nebo *omezená* jurisdikce, která pokrývá jen jistý druh věcí, nebo případy do předepsané hranice sporné částky, nebo případy spadající do konkrétních výjimek. Termíny „general“ (obecná) a „special“ (speciální) v kontextu jurisdikce označují rozdíl mezi zákonnou příslušností na celé právní odvětví nebo jen na jeho část. Když se tyto termíny použijí v kontextu soudů, označují situa-

ce, za nichž lze příslušnou jurisdikci uplatnit. Soud s „obecnou“ jurisdikcí soudí trestní i občanské věci jisté povahy. Bomar v. State ex re. Stewart, 201 Tenn. 480, 300 S.W.2d 885, 887. Viz také Jurisdiction.

General Land Office. Pozemkový úřad. Bývalý federální orgán, který byl odborem ministerstva vnitra a zabýval se veškerými kroky výkonné moci týkajícími se státní půdy a pozemků, včetně jejich topografie, prodeje a přidělování. Původně byl založen zákonem z r. 1912. Spolu se správou pastvin byl tento úřad v r. 1946 sloučen na základě Plánu reorganizace č. 3 § 403 do Úřadu pozemkové správy spadající pod ministerstvo vnitra. Viz Bureau of Land Management.

General law. Obecný zákon. Zákon, který ovlivňuje celou společnost. Na rozdíl od speciálního nebo místního zákona jde o takový, který zahrnuje celou skupinu předmětů nebo míst. Obecně formulovaný zákon, který se neomezuje na určitou lokalitu, a který působí na všechny lidi a jevy, jež se svou charakteristikou jednoznačně odlišují od jiných. Zákon týkající se věcí obecné povahy, který se vztahuje na všechny občany státu, nebo na určitou skupinu občanů. Albuquerque Metropolitan Arroyo Flood Control Authority v. Swinburne, 74 N.M. 487, 394 P.2d 998, 1000. Srovnej Private law; Special law.

General ledger. Hlavní účetní kniha. Termín z účetnictví, kterým se označuje kniha či jiný prostředek shrnující finanční účty subjektu. Na jejím základě se připravuje rozvaha a finanční výkazy hospodářského subjektu. Obsahuje zvláštní účet pro každé aktivum, pasivum, příjem a výdaj.

General lien. Všeobecné zadržovací právo. Právo zadržovat movitý majetek atd. až do zaplacení dluhu. Toto právo se nemusí nutně vztahovat na to aktivum, které vytvořilo dluh.

Generally Accepted Accounting Principles (GAAP). Obecně přijaté principy vedení účetnictví. Konvence, pravidla a postupy potřebné k definování zavedených praktických účetních postupů zahrnují obecné i specifické směrnice. Zdrojem těchto zásad je Rada pro normy týkající se finančního účetnictví. (Financial Accounting Standards Board.)

Generally Accepted Auditing Standards (GAAS). Obecně přijaté revizní normy. Normy, na rozdíl od konkrétních postupů, které schválila AICPA, týkající se odborných kvalit auditorů a jejich posudků v auditorských zprávách o revizi účtů.

General manager. Generální ředitel. Osoba, která řídí celkové záležitosti korporace a která smí provádět všechny povolené transakce jménem korporace. Continental Supply Co. v. Forrest E. Gilmore Co. of Texas, Tex. Civ. App., 55 S.W.2d 622. Vedoucí pracovník (manažer) pro celkové záležitosti korporace.

General partner. Společník s ručením neomezeným. Jedna nebo více osob, které se spojí k provázení společného podnikání za účelem zisku jako spoludávatelé, a které osobně ručí za všechny dluhy obchodní společnosti. Jednotný zákon o obchodní společnosti 6(1), (15) (Uniform Partnership Act). Tento výraz se používá k jejich odlišení od společníků s ručením omezeným (limited partners), kteří ručí jen do výše jimi vloženého kapitálu. Může jít rovněž o řídicího společníka komanditní společnosti, který odpovídá za provoz společnosti. Viz Partner.

General plea. Univerzální obhajoba. Druh obhajoby, např. univerzální odmítnutí všech obvinění v žalobě. Viz Fed. prav. občanského řádu P.8(b) (Fed. R. Civ. P.).

General power of appointment. Všeobecná jmenovací pravomoc. Pravomoc jmenovat kohokoli podle svobodného výběru oprávněného. Johnstone v. Commissioner of Internal Revenue, C.C.A.9, 76 F.2d 55, 57.

General publication. Všeobecné zveřejnění. V zákoně na ochranu autorských práv je „general publication“ definováno jako předání, distribuce či vystavení předmětu autorského práva náležitě jedné nebo více osobám, které v sobě zahrnuje vzdání se autorského práva ve smyslu common law nebo jeho věnování široké veřejnosti. Na druhé straně je „limited publication“ (omezené zveřejnění) takové, které sděluje obsah autorského práva za podmínek výslovně nebo nepřímě vylučujících jeho věnování veřejnosti. Read v. Turner, 239 C.A.2d 504, 48 Cal. Rptr. 919, 923.

General reputation. Veřejná reputace. V důkazním řízení jde o svědectví o pověsti, jíž se těší osoba ve svém okolí, např. mírumilovný a zákona poslušný občan. Obžalovaný z trestného činu může prokázat svůj čestný charakter dokazováním svého „skutečného charakteru“, tj. těch zvláštních rysů, které se u daného jednotlivce předpokládají, které jej odlišují od jiných, a které ukazují na to, jaká vlastně tato osoba ve skutečnosti je, nikoli jakou má reputaci. Nebo může svůj charakter dokázat pomocí „veřejné reputace“, která vychází z výpovědí osob, které ji znají, a která je souhrnem názorů na povahu dané osoby v rámci komunity, v níž se pohybuje nebo žije. State v. Hobbs, Iowa, 172 N.W.2d 268, 271. Viz Character; Reputation.

General revenue. Všeobecný důchodový fond. Fond, z něhož jsou vypláceny všechny zákonné závazky státu nebo místního orgánu, když chybí ustanovení o vyplácení ze speciálního fondu (např. speciální fond pro soudy).

General Service Administration. Správa všeobecných služeb. Federální orgán založený k hospodaření se státním majetkem a jeho evidenci. GSA dozírá na výstavbu a provoz budov, dodávku tepla, elektřiny atd., likvidaci přebytečného materiálu, na dopravní a komunikační služby, na pořizování strategických a zvláště důležitých zásob a na řízení programů automatického zpracovávání dat.

General taxes. Všeobecné daně. Daně, které platí daňový poplatník státu a za něž nezískává jiný prospěch, než je ochrana jeho osoby a majetku vládou a podpora programů na zvyšování veřejného blaha. Daň, která se ukládá především za účelem získání příjmů, a která poplatníkovi poskytuje pouze právo podnikat či vykonávat své povolání.

General welfare. Obecné blaho. Široký termín označující péči vlády o zdraví, klid, veřejnou morálku a bezpečnost občanů.

General welfare clause. Klauzule o obecném blahu. Ustanovení Ústavy USA (čl. I, oddíl 8, odst. 1), v němž se prohlašuje, že Kongres může ukládat daně a platit dluhy v zájmu „obecného blaha Spojených států“.

General words. Obecná slova. Takové formulace v převodních listinách, které se používají k vyjádření skutečnosti, že se převádí nejenom konkrétní statek ale i veškeré úlevy, výsady a náležitosti náležící k převáděnému

statku. Obecně vzato nejsou tyto formulace nezbytné, jsou ovšem na místě, když panuje všeobecný názor, že ke statku se váží úlevy a výhody, které nevyplývají ze zákona.

Generatio. Pobočka hlavního kláštera, v níž žili jeho odchovanci.

Generation. Generace, pokolení. Průměrná doba mezi narozením rodičů a jejich dětí. Skupina lidí žijících ve stejné době.

Generation-skipping transfer. Převod s přeskočením generace. Převod majetku přeskočením jednoho pokolení dědiců (např. z děda na vnuka). Viz Generation-skipping transfer tax; Generation-skipping trust.

Generation-skipping transfer tax. Generačně odstupňovaná daň. Zákon o daňové reformě z r. 1986 ukládá generačně odstupňovanou daň z 1) převodu, z něhož mají prospěch osoby z generace, která nenásleduje bezprostředně po generaci převoditele, a 2) z přímých převodů na oprávněné osoby z generace, která nenásleduje bezprostředně po generaci převoditele. Daň se vyměřuje (s jistými výjimkami), když dojde k některé z těchto tří událostí: zdanitelné ukončení, zdanitelné rozdělení (včetně rozdělení příjmu) a přímé přeskočení, tj. přímý převod na osobu nebo ve prospěch osoby, která je nejméně o dvě generace za generací převoditele. I.R.C. 2601 a násl. Viz Generation-skipping trust.

Generation-skipping trust. Svěrenecká smlouva s přeskočením generace. Svěrenecká smlouva, která se uzavírá za účelem převodu aktiv na obgeneraci. Viz Deemed transferor; Generation-skipping transfer tax.

Generic. Generický, druhový, obecný, na rozdíl od individuálního nebo konkrétního.

Generic mark or term. Druhová značka nebo název. Ve smyslu zákona o obchodní značce znamená tento výraz nepřítomnost dostatečných odlišujících znaků k tomu, aby dotyčný název či značka spadl pod federální zákon o ochraně obchodních značek. Hallmark Cards, Inc. v. Hallmark Dodge, Inc. W.D. Mo., 634 F. Supp. 990, 997. Druhové značky obsahují slova, která postihují celou skupinu výrobků či služeb, z nichž ne všechny musí nezbytně pocházet ze stejného zdroje. Team Central Inc. v. Xerox Corp., D.C. Minn., 606 F. Supp. 1408, 1413. Druhový název se obvykle používá jako název nebo popis určitého zboží a obecně se uznává, že druhový název nemůže spadat pod ochranu zákona. Discount Muffler Shop, Inc. v. Meineke Realty Corp., Inc. D.C. Ohio, 535 F. Supp. 439, 444.

Generic name. Generické jméno. „Zavedené jméno“ léku; chemický název a oficiální název, který se používá v oficiálním seznamu léků. Abbott Laboratories v. Celbrezze, C.A. Del., 352 F.2d 286, 287. Viz také Name.

Generic drug laws. Zákony o druhových lécích. Zákony, které za určitých podmínek povolují lékárníkům nahrazovat léky s generickým názvem za léky se značkovým názvem. Tyto zákony přijala většina států USA. Jejich zjevným cílem je zpřístupnit spotřebitelům léky s generickým názvem, které jsou levnější než značkové léky. Pharmaceutical Soc. of State of N.Y., Inc. v. Lefkowitz, D.C.N.Y., 454 F. Supp. 1175.

Generosa. Urozená žena. Ženský rod od gentleman.

Generosi filius. Syn urozeného muže. Zkráceně „gen. fil.“.

Generosus. Lat. Urozený muž, gentleman.

Genetic fingerprinting. Genetická identifikace podle otisků prstů. Viz DNA identification.

Geneva Convention. Ženevská konvence. Mezinárodní úmluva o chování států ve válce, přijatá v r. 1864 a ratifikovaná téměř všemi státy. Kromě jiného stanoví, že válčící strana bude řádně pečovat o nemocné a zraněné nepřátele, že znakem zdravotnické služby bude Červený kříž, a že všechny válčící strany budou respektovat a chránit nemocnice a vozy zdravotní služby. Konvence byla novelizována, aby odpovídala moderním vědeckým poznatkům a moderním způsobům vedení války.

Geniculum. Stupeň pokrevního příbuzenství.

Genoese lottery. Janovská loterie. Známá rovněž pod názvem číselná loterie. Na rozdíl od tzv. holandské loterie (viz Dutch lottery) se tahá 5 z devadesáti po sobě následujících čísel. Hráči sázejí na určitá čísla v naději, že bude vytaženo jedno, dvě nebo i více „jejich“ čísel, nebo že budou tažena v určitém pořadí.

Gens. Lat. V římském právu rod, skupina rodin se společným předkem nesoucích stejné jméno, jejichž všichni členové se narodili jako svobodní občané svobodných předků a všichni z nich mají plná občanská práva.

Gens de justice. Ve francouzském právu soudní představitelé, soudci.

Gentes. Lat. Lid. *Contra omnes gentes* = proti všem. Fráze ze záruční klauzule ve starých listinách.

Gentiles. V římském právu členové rodu, resp. kmene (gens).

Gentleman. V původním anglickém významu označoval tento termín člověka urozeného rodu, příslušníka pozemkové šlechty, zámožného člověka, každého, kdo byl více než Yeomen (viz).

Gentlemen's agreement. Gentlemanská dohoda. Nepodepsaná a nevynutitelná dohoda stran, které v dobré víře očekávají její plnění v dobré víře.

Gentrification. Zušlechtování nevyužitých oblastí. Proces oživení nerozvinutých oblastí cestou investic zámožných osob do domů a celkového rozvoje oblastí. *Business Ass'n of Univ. City v. Landrieu, C.A. Pa., 660 F.2d 867, 874 n. 8.*

Genuine. Pravý, nefalšovaný. V kontextu směnek, úpisů a dalších písemných listin vyjadřuje tento termín jejich pravost, nefalšovanost. *U.C.C. §1-201(18).*

Genuine issue. Skutečně sporná otázka. Skutečně sporná otázka vylučuje okamžité rozhodnutí ve zkráceném soudním řízení bez soudu. Lze ji doložit přesvědčivým důkazem. *Riss & Co. Association of Am. Railroads, D.C.D.C., 190 F. Supp. 10, 17.* Výraz „genuine issue“ z pravidla o tom, že nepřítomnost materiálních faktů v důkazech způsobuje, že porota nemá možnost rozhodnout o „opravdové sporné otázce“, znamená skutečnou spornou otázku na rozdíl od falešné, zdánlivé, nepravé sporné otázky. *Byrd v. Leach, Fla. App., 226 So.2d 866, 868.* „Skutečně sporná otázka“ existuje, když existuje třeba i nejmenší pochybnost o materiální skutečnosti s právně průkaznou silou, co se týče hlavní sporné otázky. *Peer v. MFA Milling Co., Mo. App., 578 S.W.2d 291, 292.* Viz *Fed. rules of civ. proc. P. 56(c).*

Genus. Rod, třída, skupina. V kontinentálním právu rod zahrnující několik druhů. *In toto jure generi per speciem derogatur, et illud potissimum habetur quod ad*

speciem directum est — v celém právu vyplývají druhy z rodů a pozorně se přihlíží zejména k tomu, co se týká druhů. Rodokmen nebo potomci v přímé linii. V logice jde o první z univerzálních idejí, když je tato idea natolik univerzální, že se vztahuje i na další univerzální ideje. Např. nehmotná pozůstalost je generickým termínem ve vztahu k nájmu, který je druhovým termínem.

Geodetic survey system. Systém geodetického průzkumu. Systém zeměměřičských nivelizačních značek na polednicích a rovnoběžkách, který je pod správou federální vlády. Vědecká metoda integrace všech nemovitostí v kontinentální části USA do jednotného systému.

Geographic market. Geografický trh. V protimonopolních zákonech ta zeměpisná část příslušného trhu, v níž by mohla mít firma tržní vliv. Jde vlastně o území, na němž podnikatelé soutěží. *Telex. Corp. v. International Business Machines Corp., D.C. Okl., 367 F. Supp. 258, 336.*

George-noble. Anglická zlatá mince.

Gerechtsbode. Podle starého práva státu New York konstábl nebo soudní poslíček.

Gerefa. V saském právu správce. Starý anglický ministerský úředník. Tímto termínem se označovali úředníci různých hodností, např. *scyre-gerefa, shire-grefe* nebo *shire-reve*, který odpovídal za hrabství (tato funkce a úřad se zachovaly do dnešní doby v podobě šerifa) až po *tungerefa* neboli městského správce atd.

Gerens. Nesoucí. *Gerens datum* = nesoucí datum, označený datem.

German. Vlastní z hlediska příbuznosti. Vlastní bratr (brother-german) má na rozdíl od nevlastního („polo-rodného,“) bratra (half-brother) stejného otce i matku. *Cousin-german* (vlastní bratranec) je tzv. „první, bratranec, tj. dítě bratrů a sester rodičů.

Germane. Blízký příbuzný, příslušný, relevantní. *State ex. rel. Riley v. District Court of Second Judicial Dist. in and for Silver Bow County, 103 Mont. 576, 64 P.2d 115, 119.*

Germanus. Lat. Potomek téhož rodu, nebo ze stejného páru předků; plnokrevný nebo čistokrevný.

Gerontocomi. V kontinentálním právu osoby jmenované k řízení nemocnic po přestárlé chudé osoby.

Gerontocomium. V kontinentálním právu ústav nebo nemocnice pro staré lidi, pečovatelský ústav.

Gerrymander. Manipulování s volebními obvody, volební geometrie. Název procesu, při němž se území státu rozdělí na administrativní a volební celky tak, aby se dosáhlo nějakého nezákonného vyššího cíle, např. zajistila se většina pro některou politickou stranu v obvodu, kde by byl volební výsledek jiný, kdyby byly obvody rozděleny podle svých přirozených hranic.

Gersumarius. Ve starém anglickém právu pokutovatel. To co podléhá pokutě z rozhodnutí pachatelova pána.

Gersume. Ve starém anglickém právu výdaj; odměna; bohatství. Používá se i k označení peněžitého trestu za trestný čin.

Gest. V saském právu host. Jméno cizince, který tráví svou druhou noc v cizí domě. *Twanight gest.*

Gestation. Těhotenství. Doba, po kterou nosí žena plod v děloze, od početí do porodu. V lékařských kruzích tento výraz neznamená skutečný počet dní od početí do porodu. *Dazey v. Dazey, 50 Cal. App.2d 15, 122 P.2d 308, 309.*

Gestio. V kontinentálním právu chování, jednání. Provádění, vedení nebo transakce. *Negotiorum gestio* — zasahování do záležitosti jiného v jeho nepřítomnosti bez povolení a jako projev laskavosti či přátelství.

Gestio pro haerede. Chování se jako dědic. Toto slovní spojení se používalo v římském právu a bylo později převzato do kontinentálního a skotského práva jako označení takového jednání, které ukazuje na úmysl nabýt dědictví a vystupovat před věřiteli zůstavitele jako dědic, např. přijímat dlužné renty, zmocnit se jeho listin dosvědčujících právní titul atd. Takové chování činí dědice odpovědným i za dluhy jeho předka.

Gestor. V kontinentálním právu osoba, která jedná za druhého nebo projednává obchody jiného.

Gestu et fama. Starý a zastaralý příkaz, který se používal, když bylo žalováno zákonné chování osoby.

Gestum. Lat. V římském právu čin, skutek; to co bylo uděláno. Někteří autoři se pokoušeli rozlišit *gestum* a *factum*, avšak nejvyšší odborné autority rozhodly, že toto zdůvodnění je velice subtilní a neobhajitelné.

Gesture. Gestó. Pohyb k vyjádření myšlenky nebo jako zdůraznění myšlenky, nebo jako vyjádření pocitů, např. gesto přátelství.

Get. Obdržet. Získat. Mít vliv na něco. Podle hebrejského práva rozvodová listina. Prohlášení o rozvodu napsané v aramejštině, které má jednotné formulace a přesně předepsané písmo, a které, po příslušné ceremonii a výslechu rabiho, který zvláště zjišťuje, zda obě strany s rozvodem souhlasí, odevzdá manžel manželce v přítomnosti deseti svědků.

Gewineda. V saském právu starodávné shromáždění lidu, kde se rozhodovalo o sporech.

Gewitnessa. V saském a starém anglickém právu dokazování.

Gewrite. V saském právu listiny.

Gibbet. Šibenice. Sloup, na který byli věšeni zločinci, nebo na nichž byla vystavována jejich těla. Od obyčejné šibenice (gallows) se „gibbet“ lišil tím, že pozůstalval z jednoho svislého sloupu s kolmým ramenem na vrcholu. Když šlo o dvojité gibbet, měl formu velkého písmena T.

Gibbet law. Zákon lynče. Tento zvyk převládá v minulosti v anglické farnosti Halifax, kde svobodní občané v zkráceném řízení rozhodovali o drobných krádežích a když shledali obžalovaného vinným, nařídili, aby byl stat.

Gideon v. Wainwright. Zásadní rozhodnutí Nejvyššího soudu o tom, že ustanovení 6. Dodatku k ústavě USA, které zaručuje obžalovaným v trestních věcech právo na obhájce, je závazné i při řízení před soudy jednotlivých států, a to v důsledku ustanovení o zákonném postupu (due process of law) obsaženém ve 14. Dodatku. *372 U.S. 335, 83 S. Ct. 792, 9 L. Ed.2d 799.* Viz také *Counsel, right to; Effective assistance of counsel.*

Gift. Dar. Dobrovolný převod majetku na jiného uskutečněný nezištně a bez protihodnoty. *Bradley v. Bradley, Tex. Civ. App., 540 S.W.2d 504, 511.* K podstatným náležitostem „daru“ patří způsobnost dárce, úmysl dárce, předání daru a přijetí daru. V daňových zákonech se

za dar považuje platba provedená bez jakýchkoli podmínek, z nezainteresované štědrosti, nikoli z náhlého hnutí mysli, milosrdné lásky a podobného motivu a bez jakéhokoli donucení v důsledku morální či zákonné povinnosti a bez očekávání budoucího prospěchu ekonomické povahy. *Absolutní dar* neboli dar mezi živými, je, na rozdíl od odkazovacího daru takový, při němž se obdarovaná osoba stává ještě za života dárce absolutním vlastníkem darované věci, zatímco *donatio mortis causa* zachovává právní titul u dárce až do smrti dárce. Jediným, avšak důležitým rozdílem mezi „darem“ a „svěřeným majetkem z vlastní vůle“ (voluntary trust) spočívá v tom, že v případě daru přechází samotná věc na obdarovanou osobu, zatímco v případě svěřeného majetku přechází skutečný, oprávněný neboli ekvitní titul na svěřeneckého správce a právní titul se převede na třetí stranu nebo si jej ponechá dárce. In re *Alberts' Estate, 38 Cal. App.2d 42, 100 P.2d 538, 540.* Ve starém anglickém právu převod statku s omezující podmínkou dědictví se slovy „I give“ nebo „I have given“. 2 Bl. Comm. 316. Viz také *Anatomical gift; Annual exclusion; Endowment; Symbolic delivery; Taxable gift; Vested gift.*

Antenuptial gift. Předmanželský dar. Dobrovolný převod majetku jednoho partnera na druhého před uzavřením manželství, obvykle výměnou za vzdání se majetkových nároků po uzavření manželství.

Class gift. Viz *Class gift.*

Gift in contemplation of death. Dar pro případ smrti. Viz *Gift causa mortis; Gifts within three years of death.*

Split gift. Rozdělený dar. Viz *Gift splitting election.*

Testamentary gift. Darování pro případ smrti. Dobrovolný převod majetku, který se uskuteční po smrti dárce.

Gift causa mortis. Darování pro případ smrti dárce a za podmínky, že dárce zemře tak, jak se předpokládá. *Antos v. Bocek, 9 Ariz. App. 368, 452, P.2d 533, 534.* Dar pro případ smrti je platný jen při splnění těchto podmínek: Dárce musí být postižen zdravotními potížemi, které způsobí okamžitou smrt; smrt dárce musí vyplynout z potíží, které musely existovat v době darování; akt darování se mohl provést jen pro případ smrti dárce způsobené existujícími potížemi; muselo dojít ke skutečnému předání předmětu darování obdarované osobě. In re *Vardalos' Estate, 24 Ill. App.3d 520, 320 N.E.2d 568, 571.* Viz také *Gifts within three years of death.*

Gift deed. Darování jako právní úkon. Smluvní převod za nominální obnos nebo z lásky či náklonnosti. *Bertelsen v. Bertelsen, 49 Cal. App.2d 479, 122 P.2d 130, 133.*

Gift enterprise. Dárková akce. Plán na rozdělování zboží mezi účastníky akce. Nabídka obchodníka, který prodává zboží za běžnou tržní cenu a přitom dává kupujícím slosovateľné kupony, na které mohou vyhrát ceny.

Gift inter vivos. Darování mezi živými, které se uskuteční za života dárce a obdarovaného. *Neal v. Neal, 194 Ark. 226, 106 S.W.2d 595, 600.* Okamžitý, dobrovolný a nezištný převod majetku. *Tilton v. Mullen, 101 Ohio App. 129, 137 N.E.2d 125, 128, 130.* Podstatné znaky tohoto aktu jsou: 1) úmysl darovat; 2) vydání věci obdarované osobě; v případě, že věc je předmětem právního sporu se dárce musí zbavit veškeré vlády nad nabytou věcí; 3) přijetí daru obdarovaným. In re *Posey's Estate, 89 N. J. Super. 293, 214 A.2d 713, 719.*

Gift in trust. Dar do svěřenectví. Darování takovým způsobem, že obdarovaná osoba získá užívací právo pro osobu, která se nazývá *cestui que trust*.

Gift over. Přecházející dar. Darování věci druhé osobě doživotně a po její smrti třetí osobě. V širším smyslu jakýkoli převod majetku, který se uskuteční po ukončení přechodného dědictví, např. doživotního dědictví. Např. doživotní převod na A. s budoucím převodem na B.

Gift splitting election. Možnost rozdělení daru. Speciální možnost volby pro účely federální darovací daně, při níž se manžel a manželka mohou rozhodnout, že budou zacházet s darem, který provedl jeden z nich na třetí stranu, jako kdyby ho darovali společně napůl. Hlavní výhodou této transakce je využití osvobození z daňové povinnosti manžela — nevlastníka. I.R.C. § 2513.

Gifts (or Transfers) to Minors Act. Zákon o darech (nebo převodech) ve prospěch mladistvých osob. Jednotný zákon přijatý většinou států USA upravuje způsoby převodu majetku (obvykle akcií a obligací) na mladistvé. Určený správce majetku má zákonné právo jednat jménem mladistvého, aniž by musel být v postavení poručníka. Správce má právo měnit investice (prodávat jeden druh akcií a nakupovat jiný), použít výnos ze svěřeného majetku na obživu mladistvého a dokonce ukončit svou správu. V tomto ohledu ovšem správce jedná jako fiduciář jménem mladistvé osoby. Během opatrovnictví je zdaňován příjem ze svěřeného majetku jako příjem mladistvého. Opatrovnictví končí, když mladistvá osoba dosáhne dospělosti. Jedním z hlavních důvodů pro darování věcí mladistvým na základě tohoto zákona byl záměr dosáhnout příznivé zdaňování, ovšem Zákon o daňové reformě z r. 1986 snížil daňové výhody z takových majetkových převodů. Tento zákon byl novelizován a přejmenován na Jednotný zákon o převodech na mladistvé osoby. Viz Transfers to Minors Act.

Gifts within three years of death. Darování učiněné v posledních třech letech před smrtí dárce. Některé zdanitelné dary se automaticky zahrnují do celkové pozůstalosti dárce, jestliže k jeho smrti dojde do tří let po darování. I.R.C. § 2035.

Gift tax. Darovací daň. Daň z převodu majetku darováním. Daň se vyměřuje dárce a vychází z objektivní tržní hodnoty majetku v den darování. Viz také Gift splitting election; Tax.

Gift to a class. Dar skupině osob. Dar souhrnné sumy skupině osob, jejichž počet v čase darování není určitý a zjistí se v budoucnu. Všechny tyto osoby dostanou stejný podíl nebo jiný přesně určený podíl, přičemž jejich podíl bude odvislý od skutečného počtu obdarovaných osob. Viz také Class gift.

Gild. V saském právu daň nebo poplatek. Peněžité trest, pokuta, satisfakce za způsobenou škodu. Ve starém anglickém právu společnost osob (cech) spojených jistými pravidly a s povolením krále, kterým se tak říkalo proto, že výdaje této skupiny byly hrazeny z příspěvků (*geld, gild*) jejich členů. Jinými slovy šlo o sdružení osob, kterému se latinsky říkalo „*societas*“, „*collegium*“, „*fratria*“, „*fraternitas*“, „*sodalitium*“, „*adunatio*“ a v cizím právu „*gildonia*“. Takových skupin byla celá řada, např. obchodní, církevní atd. Viz Gilda mercatoria; Guild. Sasky se takové skupině říkalo „*gyldscipes*“ a jejím členům „*gildones*“ a „*congildones*“.

Gildable. Ve starém anglickém právu zdanitelný, podléhající dani nebo poplatku.

Gilda mercatoria. Ve starém anglickém právu cech, společenství, organizace obchodníků.

Gild-hall. Viz Guildhall.

Gildo. V saském právu členové cechu.

Gild-rent. Ve starém anglickém právu šlo o platby odváděné Koruně určitou skupinou osob.

Gill. Objemová míra rovnající se 1/4 pinty (0,12 l).

Gilour. Práv. fr. Podvodník. Říkalo se tak v Británii těm, kdo vydávali falešné nebo nepravé věci za pravé, např. slitinu obsahující cín za stříbro.

Gilt edge. Se zlatou ořízkou. U cenných papírů se tak hovorově říká prvotřídním akciím, obligacím a pod., což ovšem automaticky neznamená, že papír bez zlaté ořízky je neprodejný, nebo že jeho emitent je nespolehlivý. Rovněž emise obligace či jiného cenného papíru s nejvyšším hodnocením bonity investice.

Ginnie Mae. Federální hypotekární sdružení a cenné papíry garantované tímto orgánem.

Girante. Žirant. Italský výraz pro trasanta, výstavce směnky. Je odvozen od „*girare*“ — vystavit, žirovat.

Girth. V saském a starém anglickém právu délková míra rovnající se jednomu yardu. Byla odvozena od obvodu lidského těla.

Gisement. Práv. fr. Pastva; dobytek, který se mohl za určitý poplatek pást; rovněž peníze za pasení dobytka.

Giser. Práv. fr. Lhát. *Gist en le bouche* — bezostyšně lhát. *Le action bien gist* — lživá žaloba. *Gisant* — lživý.

Gisetaker. Pastervec. Osoba, která vodí dobytek na pastvu.

Gisle. V saském právu záruka. *Fredgisle* — záruka míru. *Gislebert* — vynikající záruka.

Gist. V common law podstata neboli předmět žaloby, bez něhož by nebyl žalobní důvod. Základ, bez něhož by se nedala zdůvodnit žaloba. Tento termín se již nepoužívá ani u federálních soudů ani v těch státech, které přijaly Pravidla občanského procesu (Rules of Civil Procedure).

Give. Dát. Převést vlastnictví nebo držbu bez protihodnoty. Věnovat někomu něco zdarma. Viz také Gift.

Give and bequeath. Dát a odkázat. Tato slova použitá v závěti nabývají účinku po smrti zůstavitele a jsou důkazem jeho vůle, pokud ovšem závět' není formulována tak, že její vykonání závisí na splnění nějaké předem stanovené podmínky.

Give bail. Složit záruku neboli kauci na to, že se osoba dostaví k soudu.

Give color. Připustit zdání pravděpodobnosti. Přiznat zjevnou nebo zdánlivou pravdu protistraně. Ve sporech common law mělo přiznání nebo vyhnutí se odpovědi na obžalobu přidat zdání pravděpodobnosti afirmativním tvrzením žaloby, jinak by byla nevyhnutelně vadná. K „připuštění zdání pravděpodobnosti“ stačilo prostě neodmítnout obžalobu a výslovně nebo mlčky připustit, že obžaloba, tak jak byla předložena, je pravdivá. Viz Color.

Give judgement. Vyhlásit soudní rozsudek v právním sporu. Nezahrnuje rozsudek vynesený na základě přiznání. Viz Rendition of judgement.

Give notice. Upozornit. Oznamit. Sdělit (poskytnout) jinému jakýmkoli vhodným a zákonem dovoleným způsobem informace či upozornění o existující skutečnosti nebo o stavu věci nebo (což je častější) o zamýšlených krocích. Např. nájemce oznamující vlastníku pozemků ukončení držby třicet dnů před ukončením, zaměstnanec informující zaměstnavatele dva týdny předem o svém úmyslu ukončit pracovní poměr, informovat o podání odvolání osobu, proti níž se odvolává atd. Viz také Notice.

Giver. Dárce.

Give time. Poskytnout čas, prodloužit lhůtu. Prodloužení smluvní lhůty, v níž měl dlužník zaplatit věřiteli. Buffalo Forge Co. v. Fidelity & Casualty Co. of New York, 142 Misc. 647, 256 N.Y.S. 329, 334. Viz Forbearance.

Give way. Ustoupit. Podle pravidel navigace ustupuje jedno plavidlo druhému, když se uchýlí od svého kursu takovým způsobem a natolik, aby mohlo druhé plavidlo proplout bez změny svého kursu.

Giving in payment. V právu státu Louisiana tato fráze (jde o přesný překlad francouzského „*dation en paiement*“) označuje odevzdání a přijetí movitého či nemovitého majetku jako splátky dluhu, místo platby peněží.

Glaudius. Lat. Meč. Starodávný symbol obrany. Proto byla hrabata (královská družina, poradci a členové královské vlády) jmenována opásáním meče (*gladio succinti*). Symbol trestající moci zákona. 4 Bl. Comm. 177. Normanské zákony a latinští autoři používali tento výraz k označení nejvyšší jurisdikce (*jus gladii*).

Glaive. Meč, kopí nebo jezdecká výzbroj. Zbraň povolená při soudu soubojem.

Glass-Steagall Act. Tento zákon, známý rovněž pod názvem Bankovní zákon z r. 1933, omezuje obchody komerčních bank s cennými papíry v zájmu ochrany vkladatelů. Zakazuje komerčním bankám vlastnit brokerské firmy a účastnit se brokerských obchodů a vztahuje se na celonárodní i státní banky, které jsou členy Federálního rezervního systému (Federal Reserve system). 12 U.S.C.A. § 378.

Gleaning. Paběrkovat. Sbírat obilí po žních. Common law to nepovažovalo za nárokové právo.

Glebae ascriptitii. Ve starém anglickém právu provinilý nevolník, kterého nebylo možno odvést z pozemku v době, kdy plnil svou lenní služebnost.

Glebe. V kanonickém právu pozemek jako součást majetku církve nebo církevního obročí.

Gliscywa. V saském právu bratrstvo, spolek.

Glos. Lat. V kontinentálním právu švagrová, manželova sestra.

Gloss. Výklad, interpretace skládající se z jednoho či více slov, mezi řádky nebo na okraji textu. Anotace, vysvětlivka, komentář k textu či k dílu za účelem jeho osvětlení či podrobnějšího vysvětlení.

Glossa. Lat. Glosa, vysvětlivka, výklad. Glosy římského práva jsou krátké názorné komentáře či anotace Justiniánského kodexu z pera profesorů právnické fakulty v Boloni, kteří vyučovali právu ve dvanáctém století, a kterým se proto říká glosátoři. Glosy se nejdříve vkládaly do textu jako „*glossae interlineares*“ (glosy mezi řádky) a později na okraj a pod text, čemuž se říkalo „*glossae marginales*“ (marginálie). Jejich výběr

provedl v letech 1220 až 1260 Accursius a vydal je pod názvem „*Glossa Ordinaria*“; tato sbírka požívala velké vážnosti.

Glossator. Glosátor. V kontinentálním právu komentátor či anotátor. Tímto výrazem se označovali profesori a učitelé římského práva ve 12. století, z nichž nejvýznamnější byl Irnerius.

Glossa viperina est quae corrodit viscera textus. Glosa, která porušuje podstatu textu, je jedovatá (otrávená).

Gloucester, Statute of. Anglický zákon 6 Edw. I, c. 1, A.D. 1278. Své jméno odvozuje od místa přijetí. Byl to první zákon, který stanovil náklady soudního řízení.

Gloves. Rukavice. Podle starého anglického zvyku předkládal šerif soudci při zasedání soudu pár bílých rukavic. Od nepaměti bylo zvykem snímat rukavici z pravé ruky při skládání přísahy.

Glove silver. Ve starém anglickém právu šlo o výjimečné odměny soudním představitelům nebo o peníze, které dával šerif hrabství soudním sluhům a úředníkům za to, že v hrabství nebyli pachatelé čekající na popravu.

G.N.M.A. Government National Mortgage Association. Federální hypotekární sdružení (Ginnie Mae).

GNP. Gross National Product. Hrubý národní produkt.

Go. Být propuštěn od soudu. Vydat něco soudem.

Go bail. Převzít odpovědnost za kauci. Zaplatit za někoho záruku.

God and my country. Bůh a má země. V minulosti odpověď obžalovaného na otázku „Kdo vás bude soudit?“. Podle starých zvyklostí si mohl vybrat soud ordálem (boží soud), nebo porotní soud (soud vlastní). Odpověď v původní podobě pravděpodobně zněla „By God or my country“ (Bůh nebo vlast), čím obžalovaný tvrdil svou nevinu, jelikož neodmítal žádný způsob soudu.

God-bote. Církevní peněžité trest za zločiny proti Bohu.

God-gild. Oběť Bohu.

God's penny. Boží halíf. Ve starém anglickém právu závdavek, peněžní záloha, složená na důkaz splnění kontraktu. Název pravděpodobně pochází z toho, že tyto peníze se dávaly kostelu nebo se rozdávaly jako almužna.

Go fifty-fifty. Jít napůl. Rozdělení toho, co strany projednávají, na dva stejné díly. Boyer v. Bowles, 310 Mass. 134, 37 N.E.2d 489, 493.

Go hence. Jděte odtud. Odchod od soudu s dalším důsledkem, že žalobce, jemuž je nařízeno „jít odtud“ má zakázanou další přítomnost u soudu, pokud jde o řízení, kvůli němuž přišel, a definitivně je mu odmítnuta náprava nebo zproštění odpovědnosti, o něž žádal.

Going. Ve složených obratech (viz níže) označuje tento výraz pohyb, pokrok, aktivitu nebo současnou a průběžnou hodnotu a platnost.

Going and coming rule. Pravidlo příchodu do zaměstnání a odchodu z něho. Podle tohoto pravidla jsou zaměstnanci, kteří utrpí úraz během cesty do zaměstnání či během cesty ze zaměstnání, zbaveni výhod, které poskytuje Zákon o odškodnění zaměstnaných osob. Wiley Mfg. Co. v. Wilson, 30 Md. App. 87, 351 A.2d 487, 490. Takové úrazy obecně nepodléhají odškodnění, protože nevyplývají z pracovní aktivity. Church v. Arko, 75 C.A.3d 291, 142 Cal. Rptr. 92, 95.

Going before the wind. Plout po větru. V jazyce námořníků a v pravidlech navigace se říká, že plavidlo „pluje po větru“, když vítr přichází zezadu ve směru kursu lodě, takže plně napíná plachty. Výraz „going off large“ znamená, že loď chytá vítr z některé jiné strany, zejména z boku.

Going concern. Zavedený podnik. Podnik, na který se pohlíží jako na jeden celek směřující k jistému cíli. Tento výraz označuje existující prosperující podnik provozovaný obvyklým způsobem a s původním účelem. V kontextu korporací označuje podnik, který provádí své běžné transakce. Firma či korporace, která je sice ve finančních potížích, pokračuje však ve svém obvyklém obchodování. *City and County of Denver v. Denver Union Water Co.*, 246 U.S. 178, 38 S. Ct. 278, 62 L. Ed. 649.

Going concern value. Hodnota aktivního podniku. Hodnota firmy za předpokladu, že se nezmění její organizační struktura a aktiva, která v budoucnu vytvoří příjmy. Hodnota, která vězí v rozdělné společnosti, na rozdíl od hodnoty firmy, která se ještě nerozštěla své podnikání. *East Bay Water Co. v. McLaughlin, D. C. Cal.*, 24 F. Supp. 222, 226. Hodnota aktiv operujícího aktivního podniku na rozdíl od pouhého součtu hodnoty jeho majetku (účetní hodnoty samotných aktiv), která by se brala v úvahu při likvidačním prodeji. Do této hodnoty spadá i goodwill.

Going into effect of act. Nabytí zákona účinnosti, den, kdy zákon nabývá účinnosti. *State ex. rel. Bishop v. Board of Education of Mt. Orab Village School Dist., Brown County*, 139 Ohio St. 427, 40 N.E.2d 913, 919.

Going off large. *Viz* Going before the wind.

Going price. Současná, běžná cena. Tržní cena produktu v čase a místě prodeje. *Viz* Fair market value.

Going private. Skupování vlastních akcií. Proces, kterým se společnost ve veřejném vlastnictví stává uzavřenou soukromou společností. V jeho důsledku jsou kmenové akcie vyškrtnuty ze seznamu akcií, s nimiž se obchoduje na burzách, či ze seznamu akcií, s nimiž obchodují makléři. Téměř všechny pokusy o skoupení vlastních akcií využívají poměrně omezený počet základních technik. K nim patří (v pořadí jejich pravděpodobné frekvence: 1) Nabídkové řízení odkoupení všech akcií v oběhu výstavcem, managementem nebo přidruženým subjektem; 2) fúze nebo spojení výstavce s jinou korporací pod kontrolou managementu výstavce, nebo prodej aktiv společnosti jiné společnosti pod kontrolou managementu výstavce; 3) nabídka výstavce, jeho managementu nebo přidružené sesterské společnosti vyměnit akcie za dlužní cenné papíry; 4) obrácený akciový split (snížení počtu akcií v oběhu). *Viz také* Leveraged buyout.

Going public. Vstup na veřejný trh. Tento termín označuje proces, v jehož rámci korporace vydává a nabízí své první akcie po veřejnost. Rovněž situací, když se uzavřená soukromá korporace mění na veřejnou. Říká se tak podniku, s jehož akciemi se začíná obchodovat, místo toho, aby zůstaly v držení relativně malého počtu akcionářů.

Going short. Spekulativní prodej. *Viz* Short sale.

Going through the bar. Úkon předsedy anglického obyčejového soudu, který se ptal všech členů soudní stolice, v pořadí podle jejich služebního stáří, zda mají nějaký návrh. Tento postup se opakoval každý den zasedání soudu, kromě zvláštních zasedání, na nichž se projednávaly záležitosti cenných papírů. V poslední

den funkčního období se pořadí obrátilo. Při finančním soudu byli jako první dotazováni nejdříve nejvyšší soudní úředníci.

Going to the country. Při obhajobě u obyčejového soudu zakončila strana svou řeč slovy „a tímto se odevzdává do rukou poroty“, což se nazývalo „going to the country“.

Going value. Průběžná hodnota. *Viz* Going concern value.

Going witness. Odcházející svědek. Svědek, který se vzdaluje z jurisdikce soudu, i když jen do jiného státu USA.

Gold bond. Zlatá obligace. Obligace splatná v zlatých mincích nebo jejich ekvivalentu, tj. v kterékoli měně, kterou vláda USA akceptuje při splácení dluhu.

Gold clause. Zlatá doložka. V minulosti se podobné ustanovení, které požadovalo platbu ve zlatě, vkládalo do smluv, obligací a hypoték. Dnes je tato doložka neplatná. *Norman v. Baltimore & Ohio R. Co.*, 294 U.S. 240, 55 S. Ct. 407, 79 L. Ed. 885.

Golden parachute. „Zlatý padák“. Slangový výraz pro dohody, které chrání výkonné pracovníky korporace před dopadem převzetí jejich firmy jinou společností. *Koenings v. Joseph Schlitz Brewing Co.*, 126 Wis.2d 349, 377 N.W.2d 593, 598. Tyto dohody počítají s významnými prémiei a dalšími výhodami pro vedení a některé členy správní rady, kteří budou nuceni opustit cílovou společnost nebo dobrovolně odejít po změně kontroly nad společností. *Revlon, Inc. v. MacAndrews & Forbes Holdings, Inc.*, Del. 506 A.2d 173, 178. Na „zlatý padák“ se ukládá speciální daň. I.R.C. § 4999.

Golden Rule argument. „Zlatý argument“. Argumentace toho druhu, aby si porotci představili sami sebe a členy své rodiny na místě oběti, a aby vynesli verdikt, jako kdyby se oni nebo jejich příbuzní ocitli v situaci oběti, je nepřipustná jak v občanskoprávních tak v trestních věcech. *Lycans v. Com.*, Ky., 562 S.W.2d 303.

Goldsmith's notes. „Zlatníkovy úpisy“. Pokladní stvrzenky (tj. dlužní úpisy banky pro zákazníky, v nichž se potvrzuje převzetí vkladů) se původně v Londýně nazývaly „zlatníkovy úpisy“, jelikož bankovními operacemi se původně v Anglii zabývali zlatníci.

Gold standard. Zlatý standard. Krytí zlatem. Monetární systém, při němž je měna konvertibilní za ekvivalentní množství zlata nebo zlatých mincí. V USA tento systém platil od r. 1900 do r. 1934.

Goldwit. Pokuta či peněžitý trest ve zlatě.

Gomashtah. V hinduském právu zástupce, jednatel, tajný agent, představitel.

Good. Platný, právoplatný, pravomocný, nenapadnutelný, spolehlivý, solventní, schopný zaplatit určenou částku. Inkasovatelný. Když je úpis „good“ (inkasovatelný) znamená to, že na jeho proplacení v době splatnosti se lze spolehnout.

Good abearing. *Viz* Abearance.

Good and clear record title, free from all incumbrances. Platný a nenapadnutelný registrovaný právní titul, prostý jakéhokoli zatížení. Vlastnický titul, který lze znovu prodat, který je prost zjevných vad a podstatných pochybností. Jiná věc je „good marketable title“ (platný obchodovatelný právní titul), který lze zjistit důkazem nezávislým na registraci. *Viz* Marketable title.

Good and valid. Spolehlivý, dostatečný a právně nenapadnutelný; přiměřený; odpovědný.

Good and workmanlike manner. Kvalitně a odborně. Způsobem, který v dané pospolitosti považují odborníci, schopní posuzovat kvalitu práce, za zručný, profesionálně dovedný.

Good behavior. Řádné chování, spořádané a zákonů dbalé chování. Tento pojem se používá v rozsudku, kterým se odkládá výkon trestu odsouzeného po dobu jeho dobrého chování, tj. po dobu, po kterou neporuší zákon. V některých státech se za každý den „dobrého chování“ snižuje vězňům trest o jeden den. *Viz také* Goodtime allowance.

Good cause. Řádný, právoplatný důvod. Platná kauza. Tento pojem obecně znamená nějaký podstatný důvod, který se z právního hlediska rovná omluvě za nevykonání skutku, který zákon vyžaduje. *People v. Gillet, Colo.*, 629 P.2d 613, 618. Právně dostatečný důvod. Obsah tohoto termínu závisí na okolnostech každého případu a jeho zjištění je zcela závislé na vůli soudu. *Wilson v. Morris, Mo.*, 369 S.W.2d 402, 407. Jde o relativně vysoce abstraktní pojem a jeho obsah se musí určit nejen z verbálního kontextu zákona, který tento termín obsahuje, ale i z věcných a procesních souvislostí daného případu. *Wray v. Folsom, D. C. Ark.*, 166 F. Supp. 390, 394, 395. *Viz také* Probable cause.

Změna výživného. „Řádným důvodem“ pro změnu nebo zrušení platby výživného je podstatná změna materiální situace a závisí na okolnostech každého případu. *Creager v. Creager*, 219 Neb. 760, 366 N.W.2d 414, 416.

Odhalení. Řádný důvod pro odhalení požadované informace existuje, když je tato informace materiální pro přípravu navrhuje strany. *Daniels v. Allen Industries, Inc.*, 391 Mich. 398, 216 N.W.2d 762, 766. Požadavek odhalení a předložení dokladů se obvykle splní věcným prokázáním toho, že požadované dokumenty jsou nezbytné pro zjištění nároku navrhovatele nebo že odmítnutí odhalení by navrhovateli způsobilo nespravedlnost či nouzi. *Black v. Sheraton Corp. of America, D.C.D.C.*, 47 F.R.D. 263, 273. Podle novely Federálního občanského řádu z r. 1970 se již ovšem pro předložení dokumentů a věcí nevyžaduje prokázání „řádného důvodu“. Paragraf 35(a) ovšem vyžaduje prokázání „řádného důvodu“, k příkazu nařizujícímu vyšetření tělesného či duševního stavu a paragraf 26(c) vyžaduje řádný důvod pro ochranné nařízení, které omezuje rozsah odhalení.

Podpora v nezaměstnanosti. „Řádný důvod“ pro odchod ze zaměstnání, aniž by se osoba stala nezpůsobilou pobírat podporu v nezaměstnanosti, se musí objektivně vztahovat k zaměstnání a musí to být takový důvod, který by za podobných okolností přinutil k opuštění zaměstnání kteroukoli přiměřeně opatrnou osobu. *Garrelts v. Employment Division*, 21 Or. App. 437, 535 P.2d 115, 116.

Good character. Bezúhonný charakter. Souhrn ctností, které jsou základem pověsti osoby v jejím okolí, i když tato pověst nemusí odpovídat skutečnému charakteru. *Viz* Character; Reputation.

Good conduct. Bezúhonné jednání. *Viz* Certificate of good conduct.

Good consideration. Kvalitní protihodnota. Kvalitní protihodnotou je jakýkoli prospěch udělený za závazek slibující osoby, na který slibující osoba nemá zákonný nárok, nebo jakákoli újma, kterou utrpí adresát závazku, a kterou není ze zákona povinen trpět. Taková protihodnota nebo újma, kterou zákon považuje za platnou a v tom smyslu i za „kvalitní“, se nevztahuje na morální dobro. *Viz* Consideration; Valuable consideration.

Good faith. Dobrá víra. Nezákladnost. Poctivý úmysl. Dobrá víra je nehmotný a abstraktní atribut bez přesného právního významu a bez zákonné definice. Mezi jiným zahrnuje čestnost, absenci zlé vůle, absenci úmyslu podvést nebo snahy o jednostrannou výhodu. Osobní dobrá víra jednotlivce je pojmem, který souvisí s jeho vnitřním vědomím a proto ji nelze definitivně určit pouze na základě jeho ujišťování. *Doyle v. Gordon*, 158 N.Y.S.2d 248, 259, 260. Čestné úmysly osoby a její nevědomost o okolnostech, které by je zpochybnil. Čestný úmysl zdržet se využití jednostranné výhody na úkor jiného např. i využitím mezer v zákoně, nedostatku informací, nebo důvěry ve skutečnosti, které činí transakci jednostrannou. V běžné řeči se tento pojem využívá k popisu čestných úmyslů, absence úmyslu podvést a obecně ve významu úmyslu dostát své povinnosti či závazku. *Efron v. Kalmanovitz*, 249 Cal. App. 187, 57 Cal. Rptr. 248, 251. *Viz* Bona fide. *Srovnej* Bad Faith.

Zákon o bankrotech. Význam „dobré víry“ v paragrafu, který požaduje, aby dlužník navrhl plán podle Kapitoly 13, sestává ze dvou prvků: čestný úmysl a úplné zveřejnění finanční situace dlužníka. *Mater of Harper, Bkrtcy. Ga.*, 11 B. R. 395, 396.

Obchodní právo. Faktická počestnost v jednání nebo v transakci. U.C.C. § 1–201(19). V případě obchodníka jde o faktickou nezákladnost a dodržování norem poctivého obchodování.

Pojistné právo. Dobrá víra, která se vyžaduje od pojišťovatele odpovědnosti, zahrnuje, při určování toho, zda má akceptovat vyplacení pojistné částky, faktickou počestnost, poctivé jednání a úplné odhalení skutečností. U.C.C. § 2–103(1)(b).

Good faith bargaining. Nezákladné jednání. V pracovním právu ukládá zásada „čestného jednání“ (jednání v dobré víře) zaměstnavateli i organizaci zaměstnanců povinnost zasednout za jednací stůl bez postranných úmyslů a s upřímným přáním dosáhnout dohody. *Duval County School Bd. v. Florida Public Emp. Relations Commission, Fla. App.*, 353 So.2d 1244, 1248. To s sebou nezbytně nese i čestnou snahu obou stran o vyřešení případného sporu. *N.L.R.B. v. Decorel Corp.*, C.A. III., 397 F.2d 488, 493.

Good faith exception to exclusionary rule. Výjimka dobré víry z pravidla o vyloučení nezákonně získaného důkazu. *Viz* Exclusionary Rule.

Good faith purchaser. Kupující v dobré víře. Kupující, který kupuje, aniž by si všiml okolností, které by v průměrně opatrně osobě vzbudily pochybnosti ohledně vlastnického titulu nebo překážek na straně vlastnického titulu prodávajícího. Ve stejném významu se používá i termín „buyer in ordinary course of business“ (kupující v běžném obchodování), zvláště když prodávající osoba je obchodníkem. U.C.C. § 1–201(9), 2–403.

Good health. Dobrý zdravotní stav. Relativní pojem označující takový tělesný a duševní stav, při němž lze provádět běžné životní úkony bez přepínání životně důležitých sil. *Life & Cas. Ins. Co. of Tenn. v. Truett*, 112 Ga. App. 338, 145 S.E.2d 84, 87. V pojistných smlouvách se tento termín používá ve významu přiměřeně dobrého zdravotního stavu. Znamená, že žadatel netrpí žádnou vážnou nemocí ani indispozicemi, které by výrazně ovlivňovaly jeho celkově dobrý zdravotní stav. *Norwick v. United Sec. Life Co.*, 82 S.D. 640, 152 N.W.2d 439, 443. Pouhá dočasná indispozice, jež neoslazuje a nepodkopává tělesnou konstituci, není projevem „špatného zdraví“ (bad health). Tento pojem neznamená „perfect health“ — dokonalý a bezvadný zdravotní stav.

Good jury. Porota, jejíž členové byli vybráni ze seznamu speciálních porotců.

Good, merchantable abstract of title. Platný a v obchodě použitelný výpis z pozemkových knih potvrzující vlastnický titul. Výpis, který obsahuje potvrzení platného vlastnického titulu nezatiženého břemeny, který není jen výtahem z evidence, jaký obvykle pořizují osoby zabývající se pořizováním běžných výpisů pro potřeby osob nakupujících a prodávajících nemovitosti a zkoumajících vlastnické tituly. *Viz také* Marketable title.

Good moral character. Bezúhonný charakter. Jako předpoklad vydání povolení pro výkon právníckého povolání se jedná o absenci dokázaného chování nebo skutků, které se tradičně považují za projev morální narušenosti. *Reese v. Board of Com'rs of Alabama State Bar*, Ala., 379 So.2d 564, 569.

Good order. V pořádku. Zboží nebo majetek jsou „v pořádku“, když se za všech okolností nacházejí v přijatelném stavu. *Viz* Merchantability.

Good record title. Bezvadný registrovaný vlastnický titul. Takový titul bez dalších omezujících formulací znamená, že příslušné záznamy musí vykazovat nezatižený absolutní titul, zákonné plnoprávné vlastnictví prosté jakýchkoli platných pohledávek, retenčních nároků a břemen. *Viz také* Marketable title.

Good repute. Dobrá pověst. Synonymum „good reputation“. *Viz* Reputation.

Goodright, goodtitle. Fiktivní žalobce ve staré žalobě pro rušení držby se nejčastěji nazýval „John Doe“, ale někdy také „Goodright“ nebo „Goodtitle“.

Goods. Zboží. Pojem s proměnlivým obsahem a významem. Může zahrnovat všechny druhy movitých věcí nebo může mít velmi omezený význam. Věci, jež jsou předmětem obchodu, dodávky, suroviny i hotové výrobky. Někdy se tento pojem používá pro všechny hmotné statky, např. ve frázi „goods and services“ (zboží a služby). Všechny věci (včetně speciálně vyráběného zboží), které jsou v době uzavírání kupní smlouvy movité, kromě peněz, kterými se provede platba, investičních cenných papírů a soudně obstavených věcí. Tento pojem zahrnuje i nenarozená zvířata a dozrávající úrodu, jakož i další věci, které jsou inventářem nemovitosti. U.C.C. § 2—105(1). Všechny věci, které se pro účely smlouvy o skladování nebo přepravního kontraktu považují za movitosti. U.C.C. § 7—102(1)(f). Ve smyslu Jednotného obchodního zákoníku zahrnuje tento pojem i použité zboží. *Moore v. Burt Chevrolet, Inc.*, 39 Colo. App. 11, 563 P.2d 369, 370. V souvislosti se

zajištěnými transakcemi jde o všechny movité věci nebo věci, které jsou pevně připojeny k nemovitosti, ovšem s výjimkou peněz, dokumentů, nástrojů, účtů, osobních dokladů, nehmotných věcí a nerostných látek (včetně ropy a plynu) před vytěžením. „Zboží“ rovněž zahrnuje stromy na stojato, které se mají vykácet na základě kupní smlouvy, dále nenarozená mláďata zvířat a rostoucí úrodu. Jed. obch. zák. § 9—105(h). *Viz také* Confusion of goods; Future goods; Identification of goods.

Capital goods. Základní prostředky. Kapitálové investice. Zařízení a stroje k výrobě zboží a poskytování služeb.

Consumer goods. Spotřební zboží. Zboží určené především k osobní spotřebě a k použití v rodinách a domácnostech. Jedn. obch. zák. § 9—109(1). *Viz také* Consumer goods.

Durable goods. Zboží dlouhodobé spotřeby. Trvanlivé zboží. Zboží s dlouhou životností, které se používáním nespotebovává, např. lednice.

Fungible goods. Hromadné zboží. Zaměnitelné, zastupitelné zboží. Zboží, jehož jednotky jsou si podobné, např. káva, obilí atd. Jedn. obch. zák. (U.C.C.) § 1—201(17).

Hard goods. Spotřební trvanlivé zboží. *Viz* Durable goods výše.

Soft goods. Spotřební zboží, jako jsou oděvy, záclony atd. na rozdíl od „hard goods“ (např. přístroje).

Good Samaritan doctrine. Doktrína milosrdného Samaritána. Nelze obvinít ze spoluúčasti na nedbalosti osobu, která zpozoruje třetí osobu ve stavu vážného ohrožení v důsledku nedbalosti druhé osoby, a která při pokusu o záchranu třetí osoby riskuje vlastní život či těžkou újmu na zdraví, za podmínky, že svůj pokus o záchranu neprovede nedbale nebo nerozvázně. *Jobst v. Butler Well Servicing, Inc.*, 190 Kan. 86, 372 P.2d 55, 59. Podle této doktríny lze volat k odpovědnosti jen dobrovolného zachránce, jehož nedbalost nutně zhoršila situaci ohrožené osoby. *U.S. v. DeVane, C.A. Fla.*, 306 F.2d 182, 186. Tuto ochranu před odpovědností poskytují zákony většiny států.

Goods and chattels. Obecný pojem pro movitosti, jako opak nemovitosti. V dědickém právu se pojem „goods and chattels“ vztahuje, není-li to jinak omezeno kontextem, na veškeré movité dědictví.

Goods sold and delivered. Prodané a dodané zboží. Tento výraz se často používá v žalobách *assumpsit*, když jde o prodej a dodávku zboží.

Goods, wares and merchandise. Obecný a široký pojem pro všechny movité věci, které jsou předmětem obchodu a dopravy. Výraz se používá zejména v zákonech o podvodu a běžně se vyskytuje i v soudních protokolech a dalších listinách.

Goodtime allowance. Odpočet „dobrého času“. Dává se jako odměna vězňům za dobré chování. Snižuje dobu výkonu nepodmíněného trestu, ne však délku samotného trestu. *Carothers v. Folette, D.C.N.Y.*, 314 F. Supp. 1014, 1026, 1027. Úleva z trestu, která se dává za uspokojivé chování ve vězení. Původně se zavedla jako motiv pro vězně a dnes se poskytuje prakticky automaticky. Může snižovat dolní i horní hranici trestu nebo obojí. *Viz také* Good behavior.

Good title. Spolehlivý vlastnický titul. Takový, který nelze zdůvodněně zpochybnit, tj. nejen platný vlastnický titul, ale i titul, který lze prodávat nebo zastavovat přiměřeně opatrným osobám. *MacGowan v. Gaines*, 127 Vt. 477, 253 A.2d 121, 123. Titul prostý zřejmých vad, ostrých pochybností a možností napadení.

Goodwill. Doslova „společenský respekt“, dobrá pověst. Hodnota firmy. Přízeň, kterou management firmy získává u veřejnosti. Příznivé mínění nakupující veřejnosti o zboží nebo službách pocházejících z určitého známého zdroje. *White Tower System v. White Castle System of Eating Houses Corporation, C.C.A. Mich.*, 90 F.2d 67, 69. Jde o nehmotný statek, který lze definovat jako příslib neustálého přílivu zákazníků. *In re Marriage of Lukens*, 16 Wash. App. 481, 558 P.2d 279, 280. Stálý příliv zákazníků podniku či obchodu; výhoda či prospěch plynoucí z přílivu zákazníků. Jako součást hodnoty prodávajícího podniku jde o přízeň, kterou prodávající získal u veřejnosti a pravděpodobnost, že zákazníci budou nadále dotýčné firmě nakloněni. Veškeré pozitivní výhody, které vlastník získal při podnikání ať již v souvislosti s místem, kde podnikal, nebo se jménem podniku nebo s dalším prospěchem, který s sebou nese podnik. Zvýšení ceny firmy nad současnou objektivní tržní hodnotu čistých aktiv nabyté společností. Neformálně se tento pojem používá k pojmenování hodnoty dobrých vztahů se zákazníky, vysoké morálky zaměstnanců, uznávaného firemního jména atd., díky jimž se dosahují vyšší než obvyklé příjmy. Schopnost podniku tvořit vyšší než průměrný příjem díky vyšším manažerským schopnostem, tržní pozici, nové technologii atd. Schopnost produkovat vyšší než normální návratnost díky vybudování si dobrého jména na veřejnosti a toho, že jméno podniku se dobře zapsalo do vědomí spotřebitelů. *North Clackamas Community Hospital v. Harris, C.A. Or.*, 664 F.2d 701, 706. V souvislosti s advokátními firmami označuje tento pojem schopnost přilákat klienty na základě firemního jména, umístění kanceláře a nebo proslulosti právníků. *Bump v. Stewart, Wimer & Bump, P.C., Iowa*, 336 N.W.2d 701, 736. Pro účetní účely nemá goodwill význam, pokud není zakoupena. Při nákupu podniku je „goodwill“, rozdílem mezi pořizovací cenou a hodnotou nabytých aktiv. Goodwill je nehmotné aktivum a pro daňové účely je nelze amortizovat. *Viz také* Amortization.

Gore. Ve starém anglickém právu malý úzký pruh půdy. V moderním pozemkovém právu malý trojúhelníkový kus půdy, např. mezi dvěma nepřiléhajícími parcelami. V některých státech (Maine a Vermont) tento pojem označuje správní jednotku okresu s roztroušeným obyvatelstvem, které z toho důvodu není organizováno do města nebo vesnice.

Gossipred. V kanonickém právu duchovní spřízněnost.

Go to. V zákoně, závěti a jiném dokumentu se tímto termínem označuje fakt, že statek „přejde do“ vlastnictví určené osoby.

Go to protest. Když se neproplatí nebo neakceptuje komerční cenný papír, říká se, že „půjde na protest“.

Govern. Řídit, ovládat, vládnout pomocí zákonů nebo vlastních rozhodnutí, autoritativně nařizovat, upravovat. Být ve vztahu k něčemu pravidlem, precedentem, zákonem nebo určujícím principem.

Governing body. Řídící orgán. Řídící orgán instituce, organizace nebo území znamená, že tento orgán má nejvyšší pravomoci tvořit její politiku, řídit a kontrolovat její činnost. *Student Bar Ass'n Bd. of Governors of School of Law University of North Carolina at Chapel Hill v. Byrd, N.C.*, 239 S.E.2d 415, 421.

Government. Stát, vláda jako způsob řízení státu. Výraz pochází z latinského *gubernaculum*, tj. kormidlo, kterým se řídila loď, k níž se přirovnával stát, a které měl v rukou kormidelník, neboli „gubernátor“. V tomto smyslu je tedy vláda orgánem státu. Ve Spojených státech je státní moc (vláda) rozdělena mezi moc výkonnou, zákonodárnou a soudní, k nimž se přidružují správní agentury. V širším smyslu zahrnuje tento pojem federaci a všechny její orgány a úřady, státní a okresní orgány, jakož i orgány moci na úrovni měst a obcí. Systém vládnutí, tj. forma základních pravidel a principů, kterými se řídí stát. Psaná či nepsaná ústava, v níž jsou stanovena práva a povinnosti občanů a státních představitelů, např. monarchie, republika atd. Nejvyšší moc ve státě. Aparát, jehož prostřednictvím vyjadřuje nejvyšší moc ve státě svou vůli, a pomocí něhož vykonává své funkce. Politické instituce, ministerstva a úřady, jejichž prostřednictvím se realizuje výkonná, zákonodárná a soudní moc. Skupina státních představitelů jako celek, které je svěřena výkonná, zákonodárná a soudní moc. V hovorové řeči se tento pojem používá pro USA a její představitele, kteří stíhají trestnou činnost, např. ve frázi „stát (government) namítá proti svědkovi“. Dohled, dozor nebo kontrola, kterou uplatňují osoby vybavené mocí nad členy právně organizované společnosti. Rovněž akt výkonu nejvyšší politické moci. *Viz také* De facto government; Federal government; Judiciary; Legislature; Seat of government.

Federal government. Vláda USA, na rozdíl od vlády jednotlivých států, obecněji USA (federace) na rozdíl od států Unie.

Local government. Orgán moci v místě. Správa určitého území, zejména města a okresu, vykonávaná z titulu moci, která byla místnímu orgánu státem pro daný účel delegována.

Mixed government. Smišená forma vlády. Forma vlády slučující v sobě charakteristické rysy třech hlavních forem vlády, totiž monarchie, aristokracie a demokracie.

Republican government. Republikánská forma vlády. Taková forma vlády, při níž nejvyšší moc patří lidu a vykonává ji lid buď přímo nebo prostřednictvím svých volených zástupců, na které tuto moc deleguje. *In re Duncan*, 139 U.S. 449, 11 S. Ct. 573, 35 L. Ed. 219; *Minor v. Happersett*, 88 U.S. (21 Wall.) 162, 22 L. Ed. 627.

Governmental. Vládní, mocenský.

Governmental act. Akt státní moci. Akt výkonu politické moci, nebo výkonu ústavních, zákonodárných, správních či soudních pravomocí udělených federálnímu, státnímu nebo místnímu orgánu. Opatření, která osobně provádějí osoby vybavené pravomocemi vykonávat státní moc cizího státu. *Banco de Espana v. Federal Reserve Bank of New York, C.C.A.N.Y.*, 114 F.2d 438, 444. Úkon federace nebo jednotlivého státu v rámci jejich pravomocí. *Graves v. People of State of New York ex rel. O'Keefe, N.Y.*, 306 U.S. 466, 59 S.Ct. 595, 596, 83 L. Ed. 927. *Viz rovněž* Governmental activity; Governmental functions.

Governmental activity. Výkon státních funkcí. Například ukládání a výběr daní. *Goble v. Zolot*, 144 Neb. 70, 12 N.W.2d 311, 312. V obecném smyslu je „státní“ neboli „veřejná“ (public) každá činnost místního orgánu, když je ke prospěchu celého státu nebo když se tím současně plní jistá povinnost uložená místnímu orgánu nejvyšší mocí. *Department of Treasury v. City of Evansville, Ind.*, 223 Ind. 435, 60 N.E.2d 952, 955. *Viz* Governmental act; Governmental functions.

Governmental agency. Orgán státní správy, vládní agentura. Podřízený orgán federální, státní nebo místní moci, jehož úkolem je realizovat státní funkce nebo uplatňovat zákony. Například Federální komise pro obchod byla vytvořena k uplatňování Zákona o federální komisi pro obchod a dalších federálních zákonů zaměřených proti monopolistickým praktikám a na ochranu spotřebitelů. *Viz také* Administrative agency; Governmental subdivision.

Governmental agents. Veřejní činitelé. Státní funkcionáři a úředníci. Osoby, které vykonávají povinnosti veřejné povahy ve prospěch všech občanů a celé komunity. Tento pojem zahrnuje i hasiče a policii. *Miller v. City of Albany*, 158 Misc. 720, 287 N.Y.S. 889, 891. Ve smyslu federální Ústavy a ústav států jsou veřejnými činiteli i představitelé státních škol a musí proto respektovat ústavní práva studentů při pokusech o neoprávněné prohlídky a zabavování věcí. *In re William G.*, 40 C.3d 550, 221 Cal. Rptr. 118, 124, 709 P.2d 1287, 1293.

Governmental body. Státní (správní) orgán. *Viz* Administrative agency; Governmental agency; Governmental subdivision.

Governmental duties. Povinnosti nebo úkoly státního orgánu. Takové povinnosti a úkoly místního orgánu moci, které jsou součástí nejvyšší státní moci, a které byly svěřeny místnímu orgánu, aby je plnil ve prospěch veřejnosti, jakož i další „příslušné“ pravomoci. Povinnosti a úkoly, které tvůrci Ústavy předali členským státům Unie, tak aby mohly působit v rámci té formy vlády, jakou zaručuje Ústava. *First State Bank of Gainesville v. Thomas D.C.Tex.*, 38 F.Supp. 849, 851. *Viz také* Governmental functions.

Governmental enterprise. Vládní projekt. Vládní projekt nebo podnik více méně trvalého charakteru, např. odvodňování. *Rorick v. United States Sugar Corporation*, C.C.A. Fla., 120 F.2d 418, 421.

Governmental facility. Vládní zařízení. Budova nebo instituce, kterou poskytuje vláda pro veřejné účely, např. soudní budova nebo soudní šatlava. *Haney v. Town of Rainelle*, 125 W.va. 397, 25 S.E.2d 207, 211.

Governmental functions. Funkce státu, veřejné funkce. Funkce státního orgánu, které jsou nezbytné pro to, aby mohl sloužit veřejnosti. Musí se odlišovat od místních (private) funkcí, které se vykonávají jen ve prospěch příslušníků místní komunity. *City of New Rochelle v. State*, 34 Misc.2d 454, 228 N.Y.S.2d 279, 282. Činnost, kterou provádí město na žádost státu a plní tím vlastně povinnosti státu v oblasti ochrany zdraví, bezpečnosti a celkového blaha společnosti. Tyto funkce na sebe bere město dobrovolně a poskytuje je nejen pro své občany, nýbrž pro celou společnost jako celek a vykonává je z postavení státního orgánu a tedy jako státní funkci. *Sarmiento v. City of Corpus Christi, Tex. Civ. App.*, 465 S.W.2d 813, 816, 818. *Viz* Governmental act; Governmental activity.

Governmental immunity. Imunita státu. *Viz* Federal Tort Claims Act; Sovereign immunity.

Governmental instrumentality. Státní orgán. Jakýkoli orgán vytvořený Ústavou nebo zákonem. Pro účely doktríny, která říká, že federální orgány jsou imunní vůči speciálnímu zdanění ze strany státních a místních orgánů, je státní orgán definován jako orgán, který vykonává důležitou státní funkci. *Federal Reserve Bank of St Louis v. Metrocentre Imp. Dist. No. 1, City of Little Rock, Ark.*, C. A. Ark., 657 F.2d 183, 185. *Viz* Administrative agency; Governmental agency; Governmental subdivision.

Governmental interest. Státní zájem. V mezinárodním právu soukromém se tento pojem používá k označení konkrétního záměru státní moci ohledně toho, kterého práva se má použít při řešení určitého právního problému, kde by bylo možno mezi právními řády volit.

Governmental powers. Pravomoci státu. Komplex pravomocí jimiž disponuje stát při realizaci svých funkcí. Obecné pravomoci federace jsou vyjmenovány v Ústavě USA, pravomoci státních vlád v ústavách států a pravomoci místních orgánů moci v místních zákonech.

Governmental privileges. Výsady státní moci. *Viz* Governmental secrets.

Governmental purpose. Účel, který stát sleduje. Podpora zdravotnictví, bezpečnosti, mravnosti, obecného blaha, prosperity a spokojenosti obyvatel dané správní jednotky. *Viz také* Governmental functions.

Governmental secrets. Státní tajemství. Důkazní právo uznává výsadu, která chrání stát před povinným odhalováním státního a diplomatického tajemství a dalších informací, jejichž odhalení by bylo v rozporu s veřejným zájmem. *U.S. v. Reynolds*, 345 U.S. 1, 73 S. Ct. 528, 97 L.Ed 727. *Viz také* Executive privilege.

Governmental subdivision. Podřízený státní orgán. Orgán realizující státní funkce. *Viz* Administrative agency; Governmental agency.

Governmental trusts. Veřejný fond. Druh dobročinného fondu k výstavbě a údržbě veřejných budov a k podpoře takových záměrů, které jsou svou povahou prospěšné pro celou společnost a tudíž zdůvodňují svěřeni a použití daného majetku k plnění takových záměrů. *Restatement, Second, Trusts* 373, 374.

Government annuities societies. Vládní anuitní společnosti. Společnosti založené v Anglii na základě zákona 3 & 4 Wm.IV, c 14, 7 & 8 Vict., c.83, 16 & 17 Vict., c. 45, a zákona 27 & 28 Vict., c. 43, které umožňovaly pracujícím zakoupit si za výhodných podmínek státní penzi (roční důchody) doživotně nebo na určité období.

Government bonds. Státní obligace. *Viz* Bond.

Government contract. Státní zakázka. *Viz* Procurement contract.

Government de facto. Faktická vláda. Vláda, která skutečně vykonává moc a kontrolu, na rozdíl od pravé zákonné vlády. Vláda, která nebyla ustavena v souladu s ústavou země, která není oprávněna k výkonu nejvyšší moci a která odstranila vládu *de jure*. Taková vláda se považuje za nezákonnou, přestože ji většina společnosti momentálně poslouchá. Vláda *de facto* má několik stupňů. V nejvyšším stupni silně připomíná zákonnou vládu. Stává se to v případě, když uzurpující moc

odstraní právoplatné představitelky z jejich pozic a funkce a sama se do nich dosadí, čímž přebírá státní moc v zemi. Charakteristickým rozlišujícím rysem takové vlády je, že její stoupenci v boji proti vládě *de jure* nemožou být obžalováni ze zrady, a že vláda *de jure* po svém opětovném nástupu k moci přebírá s jistým omezením závazky, které na sebe vzala vláda *de facto* jménem země i jinak. Takovou vládu lze výstižněji nazvat „vládou nejvyšší síly“, protože se u moci udržuje vojenskou silou, a protože ji občané v každodenních běžných věcech poslouchají. Obvykle ji vykonávají přímo vojenská představitelka, někdy však i civilní osoby za podpory vojenské síly. *Thorington v. Smith*, 75 U.S. (8 Wall.) 1, 19 L. Ed. 361.

Government de jure. Vláda *de jure*. Právoplatná, zákonná vláda ustavená v souladu s ústavou země, která má nárok na uznání, na výkon státní moci a na řízení státu, která je však momentálně odříznuta od mocenských orgánů. Tato vláda se považuje za zákonnou, avšak svrženou, tj. většina společnosti ji neposlouchá (i když v minulosti tomu tak bylo).

Government immunity. *Viz* Governmental immunity.

Government instrumentality doctrine. Doktrína, která říká, že státní orgány jsou osvobozeny od daní.

Government National Mortgage Association. Federální hypotekární sdružení. Orgán ministerstva bytové výstavby a rozvoje měst se zabývá především nákupem federální vládou dotovaných domovních hypoték, které vystavují místní půjčovatelé na sekundárním trhu, a garantováním splácení zajištěných domovních hypoték. V běžné řeči se mu říká „Ginnie Mae“.

Government of laws. Vláda zákonů, vláda práva. Základní princip americké právní teorie, který vyžaduje, aby rozhodnutí soudu vycházela ze zákonů, ze psaného práva a common law, bez ohledu na sporné strany a na osobní přesvědčení soudce.

Government securities. Státní cenné papíry. Přímé dlužní úpisy vlády USA; *viz např.* Treasury bill; Treasury bond; Treasury note.

Government survey. Vládní topografický průzkum měst. Mapování a rozplánování měst a městských částí vládou. Někdy se mu říká i kongresový průzkum. *Viz také* Government survey system.

Government survey system. Administrativní mapa Spojených států, která území USA rozděluje na oblasti. Ty se dále rozděluje na menší celky. *Viz rovněž* Government survey; Metes and bounds.

Government tort. Delikt spáchaný státem. Protiprávní jednání, jehož se dopustil stát prostřednictvím svého představitelky nebo orgánu řízeného veřejným činitelem, který může být žalován, nepodléhá-li imunitě. Žaloby na delikty spáchané státními orgány se řídí Federálním zákonem o žalobách za delikty a podobnými zákony států. *Viz* Federal Tort Claims Act; Sovereign immunity.

Governor. Guvernér. Nejvyšší představitel výkonné moci členského státu USA případně jejich teritoria. Rovněž hlavní soudce v některých koloniích, provinciích a závislých územích. Funkční období guvernérů se pohybuje od 2 do 4 let, mají právo veta, právo svolávat mimořádné zasedání zákonodárního sboru, právo udělovat milost a amnestii a řadu dalších správních, finančních a jmenovacích pravomocí. *Viz také* Lieutenant governor.

Go without day. Tato fráze se používá k označení situace, kdy soud straně dovolí opustit soud a neurčí den, kdy se má k soudu dostavit znovu.

GPO. Government Printing Office. Státní tiskárna. Tiskne a zveřejňuje zákony, vyhlášky, formuláře atd. federální vlády.

Grace. Odklad (v plnění závazku). Svolení nebo poshovění, nikoli právo. *Viz také* Days of grace; Grace, days of; Grace period; Of grace.

Grace, days of. Souhlas s odkladem platby směnky nebo úpisu výstavci. Původně šlo o dobrovolnou bezplatnou laskavost, avšak common law ji uznalo za zákonné právo. *Viz také* Days of grace; Grace period.

Grace period. Respiro. Doba odkladu. V zákonech o pojišťovnictví jde o období mezi termínem splatnosti pojistné splátky (obvykle 30 nebo 31 dnů), během něhož pojistná smlouva stále platí, a během něhož lze zaplatit, aby zůstala v platnosti. Doba odkladu zaplacení pojistného neznamená bezplatné pojištění, ani to, že po jejím uplynutí bude pojištění v platnosti, dohodnou-li se na tom strany. *Miller v. Travelers Ins. Co.*, 143 Pa.Super. 270, 17 A.2d 907, 909. Označuje rovněž lhůtu, po kterou nedojde k uhrazení půjčky, i když lhůta splatnosti uplynula.

Gradatim. Ve starém anglickém právu „postupně“, krok za krokem.

Grade. v. Nivelovat, vyrovnávat, srovnávat povrch, planýrovat. Stanovit úroveň a pak odstranit povrch vozovky či silnice na stanovenou úroveň. Snížit povrch na úroveň přilehlé silnice. *Nassau County v. O'Connell, Sup.*, 37 N.Y.S.2d 1009, 1012.

Grade. n. U silnic: 1) Sklon silnice od horizontály, 2) část silnice odkloněná od horizontály. Hypotetická linie, podle níž se provádějí stavební práce. *Must—Keenan Co. v. City of Los Angeles*, 139 Cal. App. 506, 34 P.2d 506, 509. Silnice postavená podle nějaké linie. Právní mluva rozlišuje různé „stupně“ trestných činů, těžší a lehčí, nebo závažnější a méně závažné, zločiny a přečiny, podle trestní sazby a podle následků pro odsouzeného, např. vražda prvního, druhého nebo třetího stupně. *Viz* Classification of crimes; Graded offense. Stupeň, hodnota, relativní postavení, statut, kvalita. *Mossman v. Chicago & Southern Air Lines*, 236 Mo. App. 282, 153 S.W.2d 799, 801, 802.

Grade crossing. Úrovňová křižovatka. Místo, kde se železnice křížuje s veřejnou nebo soukromou cestou nebo s jinou železniční drahou, nebo kde se jedna silnice křížuje s jinou.

Graded offense. Odstupňované provinění. Provinění s různým stupněm závažnosti či společenské nebezpečnosti. Odstupňované trestné činy. Trestný čin, za který se při vyšším stupni společenské nebezpečnosti uloží pachatelů přísnější trest, např. vražda prvního stupně ve srovnání s vraždou druhého nebo třetího stupně, nebo těžké ublížení ve srovnání s lehkým ublížením. Většina trestních zákonů amerických států počítá s odstupňovanými trestnými činy a s odstupňovanými trestními sazbami. *Viz* Classification of crimes.

Graduate. Absolvent. Kdo získal diplom nebo jiné potvrzení o dokončení základní, střední, odborné nebo vysoké školy a pod.

Graduated lease. Odstupňovaný leasing (pronájem). Leasingová dohoda, která stanoví, že výše splátek se bude řídit např. objemem dopravy nebo vytvořeného hrubého příjmu.

Graduated payment mortgages (GPM). Odstupňované splátky hypotéky. Viz Mortgage.

Graduated tax. Odstupňovaná (progresivní) daň. Daň, jejíž sazba se zvyšuje s příjmem poplatníka.

Gradus. V kontinentálním a starém anglickém právu objemová (dutá) míra. Stupeň příbuzenství. Obecně „titul“, např. *gradus honorum* = čestný titul. Řečnická nebo jiná tribuna anebo jakákoli vyvýšenina či stupínek. Rok. Generace.

Gradus parentelae. Rodokmen.

Graffarius. Ve starém anglickém právu písař nebo notář.

Graffer. Písař nebo notář. Jde o zkomoleninu francouzského „*greffier*“.

Graffium. Rejstřík neboli kartotéka písemných právních úkonů a listin.

Grafio. Baron, nejnižší stupeň vyšší šlechty (nižší než hrabě). Fiskální soudce. Advokát.

Graft. Získat pomocí úplatku. V běžné hovorové řeči jde o podvodné získání státních prostředků cestou korumpování státních úředníků. *Smith v. Pure Oil Co.*, 278 Ky. 430, 128 S.W.2d 931, 933. Výhoda nebo osobní prospěch nabytý na základě výsadního postavení nebo vlivu osoby, již byla svěřena důvěra, bez poskytnutí kompenzačních služeb. Někdy tento pojem zahrnuje i krádež, korupci, nepoctivost, podvod nebo defraudaci, vždy je zde však prvek nečestnosti. Viz např. 18 U.S.C.A. 201 a násl. Viz také Bribery. V ekvitě se tento pojem používá k označení zpětného potvrzení práva hypotečního věřitele na pozemky, na které měl hypoteční dlužník v době vystavení hypotéky nedokonalý vlastnický titul, ale mezitím získal právoplatný titul.

Grain. V trojské váhové soustavě grán rovnající se 1/24 pennyweight. Zaseté obilí.

Grainage. Stará daň, kterou platili cizinci v Londýně ve výši jedné dvacetiny veškeré dovezené soli.

Grain rent. Renta za pěstování obilí nebo jiných plodin na pozemku.

Grammar school. V Anglii označuje tento termín školu, která připravuje studenty ke studiu na univerzitě a v tomto smyslu jej použil i Massachusetts Colonial Law (Zákon o kolonii Massachusetts) z r. 1647, který požadoval, aby v každé obci s nejméně stovkou domácností byla založena „grammar school“. V USA tento pojem označuje školní stupeň mezi základní a střední školou.

Grammatica falsa non vitiat chartam. Nesprávná gramatika nekazí písemný právní úkon.

Grammatophylacium. řecko-latinsky. V kontinentálním právu místo, kde se uchovávaly dokumenty a literární díla. Knihovna.

Gramme. Gram. Jednotka hmotnosti v metrickém systému. Gram je hmotnost jednoho krychlového centimetru destilované vody při teplotě 4 C. Rovná se 15,4341 trojských granů.

Gramm—Rudman—Hollings amendment. Federální zákon z r. 1986 vyžadující vyrovnaný rozpočet a automatické snížení federálních výdajů (zrušením některých programů), jestliže Kongres nedosáhne každoroční vyrovnaný rozpočet.

Granatarius. Ve starém anglickém právu úředník, který zodpovídal za obilnici.

Grand. n. Tác. Slangový výraz pro tisíc dolarů.

Grandchild. Vnuče. Potomek druhého stupně.

Grand days. Podle anglických zvyklostí dny, které se slavily v právnických londýnských kolejkách, např. Hromnice, Nanebevstoupení Páně a Všech svatých, což byly *dies non juridici* (dny, kdy se nesoudilo). Večer se podávala bohatá slavnostní večeře.

Grandfather. Otec jednoho z rodičů. Dědeček.

Grandfather clause. Dědečkova klauzule. Ustanovení v novém zákoně, které připouští výjimku na základě nabytého práva. Výjimka, která povoluje těm, kdo již něco dělali, dělat to i nadále, třebaže je to podle nové právní úpravy již zakázáno. V ústavách několika jižních států byla přijata doložka, která omezovala volební právo jen na osoby, které byly schopny přečíst nebo napsat některý článek Ústavy USA, a které pracovaly nebo byly větší část roku zaměstnány v legitimním pracovním poměru před registrací, pokud jim v práci nebo schopnosti číst a psát nebránila tělesná nezpůsobilost, nebo které vlastnily majetek v hodnotě nejméně 300 dolarů, z něhož platily daně. Tato doložka však poskytovala výjimku pro osoby, které sloužily v armádě či námořnictvu USA nebo Konfederace během války, pro jejich přímé potomky a osoby s bezúhonným charakterem, které chápou povinnosti občana v republikové formě vlády. Původním smyslem „dědečkovy“ klauzule v Zákoně o přepravě motorovými vozidly (Motor Carrier Act) bylo umožnit pokračování v činnosti těm přepravcům, kteří již v tomto druhu podnikání podnikali před přijetím zákona. *Transamerican Freight Lines v. United States*, D.C. Del., 51 F. Supp. 405, 409.

Grand jury. Velká porota. Viz Jury.

Grand jury investigation. Vyšetřování velké poroty. Obvykle se provádí pod záštitou funkcionáře, který vyšetřování vede. Může (ale nemusí) vyústit v obvinění. Viz Jury (*Grand jury*).

Grand larceny. Velká krádež. Viz Larceny.

Grandmother. Matka jednoho z rodičů. Babička.

Grand remonstrance. Velká stížnost (adresovaná parlamentem Koruně). Usnesení Dolní sněmovny britského parlamentu z listopadu 1641, které nabylo významu ústavního aktu. Skládalo se z 20 klauzulí v preambuli a 206 klauzulí v samotné stížnosti, přičemž o každé stížnosti se hlasovalo zvlášť. Stížnost byla především namířena proti papežencům, dále požadovala, aby všechny nelegální stížnosti byly předloženy a trestány na zasedání soudu, a aby soudy přísahaly na to, že budou řádně vykonávat Petiční právo (Petition of Rights) a další zákony. Nakonec obsahovala celou řadu preventivních opatření proti možnosti zaměstnávání „špatných“ členů královské rady.

Grange. Farma se stájemi, sýpkami, stodolami a vším, co je potřebné k hospodaření.

Grangearius. Správce na farmě.

Granger Cases. Farmářské případy. Název šesti případů, které Nejvyšší soud USA rozhodoval v r. 1876, a které jsou zaznamenány v: *Munn v. Illinois*, 94 U.S. 113, 24 L. Ed. 77; *Chicago, B. & Q. R. Co. v. Iowa*, 94 U.S. 155, 24 L. Ed. 94; *Peik v. Ry. Co.*, 94 U.S. 164, 24 L. Ed. 97; *Chicago, M. & St. P. R. Co. v. Ackley*, 94 U.S. 179, 24 L. Ed. 99; *Winona & St. Peter R. Co. v. Blake*, 94 U.S. 180, 24 L. Ed. 99, z nichž nejvíce se citují první dva. Říká se jim tak

proto, že vyplynuly z pobouření farmářů, které vyústilo v přijetí zákonů upravujících poplatky veřejných dopravců a majitelů skladů a sýpek. Byla zpochybněna ústavnost těchto zákonů. Nejvyšší soud potvrdil platnost doktríny common law, podle níž soukromý majetek, který majitel poskytne k užívání veřejnosti, podléhá i státní regulaci. Současně rozhodl, že právo na takovou právní úpravu není omezeno zákazem vyvlastnění soukromého majetku státem bez zákonného postupu, obsaženém ve 14. Dodatku k Ústavě.

Grangia. Statek, farma.

Grant. Poskytnout, věnovat někomu něco. Postoupit. *Porto Rico Ry., Light & Power Co. v. Colom, C.C.A. Puerto Rico*, 106 F.2d 345, 354. Darovat nebo poskytnout za náhradu nebo bez ní, např. pozemek nebo peníze. *Palmer v. U. S. Civil Service Commission*, D.C. Ill., 191 F. Supp. 495, 537. Převod vlastnického titulu listinou. *Dearing v. Brush Ceek Coal Co.*, 182 Tenn. 302, 186 S.W.2d 329, 331. Písemný nebo jiný převod movitého či nemovitého majetku. *Commissioner of Internal Revenue v. Plestcheeff*, C.C.A.9, 100 F.2d 62, 64, 65. Obecné označení všech převodů nemovitosti včetně převodů ze zákona a dobrovolných převodů. *White v. Rosenthal.*, 140 Cal. App. 184, 35 P.2d 154, 155. Odborný termín, který se používá v převodních listinách, týkajících se pozemků. Potvrzení o nehmotném majetkovém zájmu. Na rozdíl od obvyčejného oprávnění (licence) se právním úkonem zvaným „grant“ převádí pozemek nebo hmotný či nehmotný majetkový zájem. Dát nebo dovolit jako výsadní právo, např. udělit dopravci povolení dopravovat po určité trase. Slovo „grant“ ve smlouvě neznamená pouhé formální povolení, ale jakýkoli písemný nebo ústní, výslovný nebo z držby vyplývající ústupek, nebo povolení zkoumat, držet nebo obývat. *Bryan v. Kennett*, 113 U.S. 179, 5 S.Ct. 407, 28 L. Ed. 908. V Anglii šlo o akt darování něčeho králem poddanému, potvrzený panovníckým patentem s velkou pečeti.

Land grant. Postoupení pozemku. Viz Land grant.

Office grant. Postoupení úřadu. Viz Office.

Private land grant. Postoupení vlastnického titulu na veřejný pozemek soukromé fyzické osobě.

Public grant. Udělení pravomocí, licence, výsady nebo majetku státem nebo vládou jednotlivci nebo skupině osob a jeho potvrzení v převodní listině, patentu a pod.

Grant and to freight let. Postoupení držby. Operativní výraz (s právními důsledky) ze smlouvy o pronájmu lodě, který má ten význam, že se loď dává k dispozici pronajímateli za účelem zamýšlené cesty a obecně ve významu postoupení držby.

Grant, bargain, and sell. Postoupit, projednat a prodat. Operativní výraz (s právními důsledky) při převodech nemovitostí.

Grantee. Cesionář, osoba, která něco nabyla.

Grant-in-aid. Finanční dotace. Peněžní částka, kterou poskytuje federální resp. státní orgán jednotlivci nebo instituci na konkrétní účel, např. vzdělávání nebo výzkum.

Granting clause. Udělovací doložka. Ta část právní listiny nebo převodního dokladu, která obsahuje ustanovení o převodu současného majetkového zájmu. *New Home Building Supply Co. v. Nations*, 259 N.C. 681, 131 S.E.2d 425. Například klauzule o pronájmu nálezistě ropy či plynu, která vyjmenovává práva, která uděluje pronajímatel nájemníkovi. Taková smlouva obvykle ve

své udělovací doložce konkrétně stanoví rozsah povoleného užívání, jakož i nerostné látky, kterých se smlouva o pronájmu týká.

Grant of patent. Udělení patentu. Písemný převod práv na vynález nebo práva na užívání či prodej patentované věci. Viz také License; Patent.

Grant of personal property. Postoupení (převod) movitého majetku. Způsob převedení movitého majetku, který se od daru liší tím, že je spojen s určitou protihodnotou nebo ekvivalentem. Přesný právní termín pro tento úkon je „assignment“ (cese, převod) nebo „bargain and sale“ (projednání a prodej).

Grantor. Cedent. Převoditel statku. Viz také Settlor.

Grantor-grantee index. Rejstřík převodních listin. Hlavní kniha, v níž se registrují všechny evidované převodní listiny v daném okrese. Obsahuje svazek a stránku, na níž se nachází konkrétní listina.

Grantor's lien. Zadržovací právo cedenta. Zadržovací právo, které se váže na platbu při převodu vlastnického titulu. *Kosters v. Hoover*, 69 App. D. C. 66, 98 F.2d 595, 596. Toto právo vzniká, když prodávající převedl titul na kupujícího a neobdržel plnou protihodnotu. *Birnbaum v. Rollerama, Inc.*, 232 N.Y.S.2d 188, 191.

Grantor trusts. Svěřenectví převoditele. Takové svěření, při němž si cedent zachovává kontrolu nad příjmem nebo nad samou věcí nebo nad obojím do takové míry, že se s ním bude pro účel daně z příjmu zacházet jako s vlastníkem. Výsledkem je, že příjem a odpisy ze svěřeného majetku se zdaňují u cedenta a nikoli u nabyvatele. I.R.C. 671—677. Viz také Clifford trust; Reversionary interest.

Grant to uses. Převod užívacího práva. Oblíbený způsob převodu nemovitosti v Anglii.

Grantz. Ve starém anglickém právu šlechtici (grandeos).

Grass. Tráva. Slangový výraz pro marihuanu.

Grass hearth. Ve starých anglických soudních spisech obracení země pluhem. Název služebnosti poddaných pachtýřů, kteří se museli dostavit s pluhem a vykonat pro pána jednodenní práci.

Grasson or grassum. Odstupné při převodu nájemního statku.

Grass week. Starý anglický název pro týden před Nanebevstoupením Páně.

Grass widow. Slaměná vdova. Slangový výraz pro ženu, kterou opustil manžel. Žena žijící bez svého manžela. Rovněž rozvedená žena.

Gratian. Italský mnich (kolem r. 1151), který sestavil sbírku ustanovení kanonického práva.

Gratification. Dobrovolná odměna či spropitné za službu nebo požitky.

Gratis. Zdarma. Bez protihodnoty.

Gratis dictum. Dobrovolné tvrzení, prohlášení, které osoba není ze zákona povinna učinit, nebo výpověď, která nemusí být úplně přesná.

Gratuitous. Bezplatný, nezištný, dobrovolný. Darovaný bez cenné nebo platné protihodnoty. Pojem, který se používá u převodních listin, záruk a dalších kontraktů. Ve starém anglickém právu dobrovolně, bez donucení, hrozby či výhody. Viz Bailment; Contract; Deposit; Gratis.

Gratuitous allowance. Penze. Moran v. Firemen's and Policemen's Fund Commission of Jersey City, 20 N.J.Misc. 479, 28 A.2d 885, 887; State ex rel. Parker v. Board of Education of City of Topeka, 155 Kan. 754, 129 P.2d 265, 267.

Gratuitous bailee. Bezplatný nabyvatel držby movitého majetku, který musí vynakládat vysokou péči, aby se vyhnul odpovědnosti za nedbalost. Osoba odpovídající za věci, které jí byly svěřeny a tyto věci se ztratily nebo byly poškozeny hrubou nedbalostí. Christensen v. Dady, 238 Ark. 577, 383 S.W.2d 283, 285. *Viz také* Bailee.

Gratuitous guest. Neplatící host (cestující). V zákoně o motorových vozidlech jde o osobu, která se vozí na pozvání vlastníka nebo pověřeného agenta, aniž by platila nějakou protihodnotu nebo jízdné. Hart v. Hogan, 173 Wash. 598, 24 P.2d 99. *Viz* Guest; Guest statute.

Gratuitous licensee. Neplatící licencionář. Osoba, která má povolení (i když ne pozvání) vstoupit na pozemek jiného, a která za toto povolení nezaplátla protihodnotu. Není pozvanou osobou a současně není narušitelem, protože má povolení.

Gratuitous passenger. Neplatící cestující. *Viz* Gratuitous guest; Guest.

Gratuitous promise. Nezištný slib. Slib (závazek) učiněný osobou, která za něj nedostala protihodnotu. Absence protihodnoty způsobuje, že takový slib není právně vynutitelný.

Gratuity. Odměna. To, co se získá nebo obdrží bez jednaní či popudu. State ex rel. Stafford v. Fox—Great Falls Theatre Corporation, 114 Mont. 52, 132 P.2d 689, 697. Něco, co se dává dobrovolně a bez náhrady — dar. Něco, co se dává oplátkou za laskavost, zvláště službu — tedy odměna, spropitné, úplatek. McCook v. Long, 193 Ga. 299, 18 S.E.2d 488, 490. *Viz také* Honorarium.

Gravamen. Hlavní bod stížnosti, obžaloby atd. Williamson v. Pacific Greyhound Lines, 67 Cal. App.2d 250, 153 P.2d 990, 991. Jádro, nebo podstata obvinění. V anglickém církevním právu stížnost duchovních předložena synodu biskupů.

Gravatio. Ve starém anglickém právu obvinění.

Grave. Hrob. Jáma v zemi, do níž se ukládá mrtvé tělo.

Graveyard. Hřbitov. Místo, kde se pohřbívají těla mrtvých. V některých zákonech je hřbitov definován jako „místo, kde je pohřbeno nejméně 6 osob“.

Graveyard insurance. Pohřebištní pojištění. Tento pojem se vztahuje na podvodně získané životní pojištění (například protiprávním přisvojením si cizí osobnosti) dětí, přestárlých osob a osob, které jsou v poslední fázi nemoci. Někdy se tento pojem používá i pro pojišťovny, které berou vysoce riziková pojištění nebo jinak překračují hranice zákonného podnikání.

Gravis. Těžký, silný, bolestný. *Ad grave damnum* = způsobující těžké ublížení.

Gravius. Hrabě, gróf. Tento pojem se vyvinul ze starého výrazu „*grafio*“, který se používal ve složeninách titulů v Německu, např. *Margravius* (Markrabí), *Rheingravius*, *Landgravius* atd.

Gravius est divinum quam temporalem laedere majestatem. Urážka božského majestátu je těžší než urážka pozemského majestátu.

Gray market goods. Zboží na šedém trhu. Zboží vyrobené v zahraničí nesoucí obchodní známku USA, které je dovezeno bez povolení amerického držitele obchodní značky. Šedý trh vzniká třemi způsoby. V prvním případě zakoupí americká firma od zahraniční firmy práva na registraci a používání obchodní známky zahraniční firmy jako americké známky a práva prodávat její výrobky na americkém trhu, avšak zahraniční firma přesto dováží toto zboží a prodává ho na americkém trhu, nebo ho prodává třetí straně, která jej dováží na americký trh. V druhém případě registruje domácí firma v USA obchodní známku zboží, které v zahraničí vyrábí její přidružená společnost. Zahraniční firma může být dceřiná společnost, mateřská společnost nebo samostatná výrobní divize americké firmy. Šedý trh vzniká, když držitel obchodní značky nebo jeho zahraniční partner prodává značkou chráněné zboží v zahraničí třetí straně a ta jej pak doveze do USA bez povolení amerického držitele obchodní známky. V třetím případě zplnomocní domácí držitel americké obchodní známky zahraničního výrobce k používání obchodní známky na určitém zahraničním trhu. Zahraniční výrobce nebo třetí strana poté doveze a prodávají toto zboží v USA. K Mart Corp. v. Cartier, Inc., et al., 486 U.S. 281, 108 S. Ct. 1811, 100 L. Ed.2d 313.

Gray's inn. Jedna z právnických kolejí v Londýně. *Viz* Inns of Court.

Great. Velký, značný, co se týče řádu, rozsahu, síly, významu, intenzity a stupně. Thompson v. Anderson, 107 Utah 331, 153 P.2d 665, 666. Ve složených právních obrazech znamená tento pojem obecně něco výjimečného, tj. překračujícího obvyklou normu nebo míru, co se týče velikosti, důležitosti atd. *Viz* Care; Pond; Proof; Seal; Tithes.

Great bodily injury. Těžké ublížení na těle. Takové ublížení, které s sebou nese nebezpečí smrti, vážného trvalého zmrzačení nebo dlouhodobé poškození funkce některého tělesného orgánu. People v. Reed, Colo. App., 695 P.2d 806, 808. Zákon o těžkém ublížení tento pojem přesně nedefinuje, nepochybně se však vztahuje na takové ublížení, které je vážnější než obyčejné ublížení. Heerington v. State, Okl. Cr., 352 P.2d 931, 933.

Great charter. *Magna Charta* (*viz*).

Great-grandchildren. Pravnoučata. Děti vnoučat.

Great Law, The. „Zákoník provincie Pensylvánie a k ní přilehlých teritorií přijatý na shromáždění konaném v Chesteru alias Uplandu sedmého dne desátého měsíce zvaného ‚prosinec‘ roku 1682.“ Jde o první kodex přijatý v Pensylvánii, kterému se právem připisuje zásluha za to, že ve své první hlavě zakotvil svobodu svědomí.

Great tithes. Velké desátky. V kanonickém právu cennější desátky, např. kukuřice, seno a dřevo. *Viz* Tithes.

Great writ of liberty. Příkaz „habeas corpus a subjiendum“, který v common law vydávaly kancléřské soudy (Courts of Chancery), Královská soudní stolice (King's Bench), Vrchní civilní soud (Common Pleas) a Finanční soud (Exchequer). *Viz* Habeas corpus.

Gree. Satisfakce za spáchané provinění nebo křivdu.

Greek cross. Řecký kříž. *Viz* Cross.

Greek kalends. Řecké kalendy. Hovorový termín pro neurčitě vzdálenou dobu; nikdy. Ve starém Řecku žádné kalendy neexistovaly.

Greenback. Hovorový termín pro papírové peníze Spojených států.

Green card. Zelená karta. Registrační karta, která se vydává cizincům jako potvrzení jejich statutu cizince a trvalého bydliště v USA.

Green cloth. Zelené sukno. Ve starém anglickém právu soudní dvůr, který zasedal v královské pisárně a který se skládal z nejvyššího královského hofmistra a jemu podřízených úředníků. Název má podle sukna, kterým byl pokryt soudcovský stůl.

Greenmail. Při přebírání kontroly nad korporacemi se tímto termínem označuje platba za nákup akcií v držbě nabyvatele, kterou provádí cílová společnost, a to za cenu vyšší než je jejich tržní cena. Nabyvatel se oplátkou zaváže nepokračovat ve své snaze o pohlčení cílové společnosti. Na takovou platbu se uvaluje speciální daň. I.R.C. 5881.

Green River ordinance. Druh místní vyhlášky, která chrání před podomními obchodníky, kteří navštěvují domácnosti a pracoviště. Green River v. Bungler, 50 Wyo. 52, 70, 58 P.2d 456, 462.

Green wax. Zelený vosk. V anglickém právu název pro výtah ze soudního spisu, který se zasílal šerifovi pod pečeti na zeleném vosku.

Greffiers. Ve francouzském právu soudní zapisovatelé. Pomáhají soudcům při výkonu jejich povinností. Zapisují průběh soudního jednání a zasílají rozsudky a nařízení.

Gregorian code. Gregoriův kodex. Sbírká císařských konstitucí, kterou vytvořil římský právník Gregorius. *Viz* Codex Gregorianus.

Gregorian epoch. Gregoriánská éra. Doba, v níž se užívá gregoriánského kalendáře, tj. od r. 1582.

Gremio. Cech. Ve španělském právu sdružení osob provádějících stejné povolání, jehož cílem bylo chránit a podporovat zájmy jejich cechu.

Gremium. Lat. Lúno a z toho pak odvozeně ochrana. V anglickém právu bylo nerozhodnuté dědictví *in gremio legis* tj. pod ochranou zákona.

Grenville Act. Anglický zákon 10 Geo. III, c. 16, kterým jurisdikce nad peticemi ve věcech parlamentních voleb přecházela z Dolní sněmovny na volené výbory.

Grossum. V anglickém právu poplatek common law, který platil držitel nájemního statku při smrti svého pána. Někdy se píše i jako „*grassum*“, „*grossome*“ a „*gressame*“.

Greva. Ve starých soudních spisech pláž, písek, mořské pobřeží.

Grievance. Stížnost. V pracovním právu jde o stížnost podanou zaměstnancem nebo jeho odborovým představitelem ohledně pracovních podmínek. Stížnosti se řeší podle přesně stanovených pravidel uvedených v kolektivní smlouvě. Křivda, nebo nespravedlnost, která zdůvodňuje stížnost tím, že je nespravedlivá, diskriminační a opresivní. *Viz* Complaint.

Grieved. Neprávem poškozený.

Grievous. Způsobující bolest nebo trápení, bolestivý, bolestný, nesnesitelný, poškozující, škodlivý.

Grith. V saském právu klid, ochrana.

Grithbrech or grithbreche. Rušení klidu, míru.

Grithstole. Svatyně, posvátné místo.

Groat. Stará anglická stříbrná mince v hodnotě 4 penny. Razila se od 14. do 17. století.

Grocer. Ve starém anglickém právu obchodník, který skoupil veškeré zboží na trhu — skupovač, monopolista.

Grog-shop. Bar, výcep lihovin, kořalna. Místo, kde se prodávaly alkoholické nápoje.

Gross. Velký, naprostý, úplný, trestuhodný. Věc *in gross* (jako celek, vcelku) existuje sama o sobě, nikoli jen jako přívazek jiné věci. Před odečtením nebo zmenšením. Hrubý, např. hrubá váha, hrubá částka, na rozdíl od čisté. State v. Hallenberg—Wagner Motor Co., 341 Mo. 771, 108 S.W.2d 398, 401. Neupravený a nezmenšený o odpochty. *Srovnej s* Net. Neomluvitelný, do očí bijící, flagrantní, hanebný — např. hrubé zanedbání povinnosti, do očí bijící nespravedlnost, hrubá nedbalost. State Board of Dental Examiners v. Savelle, 90 Colo. 177, 8 P.2d 693, 697. Chování, které se nedá omluvit. *Viz* Adventure; Average; Fault; Weight.

Gross alimony. Celkové výživné. Pojem „alimony in gross“ a „gross alimony“ se používá k pojmenování částky, na níž se strany dohodnou, a která se obvykle splácí ve splátkách. Whitney v. Whitney, 15 Ill. App.2d 425, 146 N.E.2d 800, 804. *Viz také* Alimony.

Gross earnings. Hrubý výdělek. Celkový příjem osoby nebo podniku před odečtením nákladů. *Viz* Gross income.

Grosse aventure. Fr. Ve francouzském námořním právu smlouva o zapůjčení lodi.

Gross estate. Celkový majetek. Celková pozůstalost. Příjem podléhající federální dani z příjmu. Majetek ve vlastnictví dědice, který podléhá federální dědické dani. Liší se od pozůstalosti, která je v současnosti ve správě správce nebo vykonavatele pozůstalosti. I.R.C. §§ 2031—2044. *Viz také* Adjusted gross estate.

Gross income. Hrubý příjem. Podle Daňového zákona (I.R.C.) paragraf 61(a) je hrubým příjmem veškerý příjem bez ohledu na jeho původ včetně (ale nejenom): 1) odměny za služby, včetně honorářů, provizí a pod.; 2) hrubý příjem z podnikání; 3) zisk z obchodování; 4) úrok; 5) nájem (renta); 6) příjmy z nemovitostí; 7) dividendy; 8) anuity; 10) příjem ze životního pojištění a smíšeného životního pojištění; 11) penze; 12) příjem ze splacených dluhů; 13) rozdělený podíl z hrubého příjmu obchodní společnosti; 14) příjem dědice; 15) příjem z majetkového zájmu v pozůstalosti nebo svěřenectví. *Viz* Heard v. C.I.R., C.A. Mo., 326 F.2d 962, 966. *Viz také* Gross profit. U výrobních a obchodních podniků je hrubým příjmem hrubý zisk (tj. hrubý odbyt minus výrobní náklady prodaného zboží).

Adjusted gross income. Upravený hrubý příjem. Každý daňový poplatník si hrubý příjem upravuje individuálně. Obecně jde o hrubý příjem minus náklady na jeho vytvoření a odpis dlouhodobých kapitálových zisků.

Gross income multiplier. Násobitel hrubého příjmu. Způsob oceňování, který se používá při hodnocení nemovitostí. Například hrubý příjem krát daný násobitel hrubého příjmu rovná se hodnota ocenění.

Gross income tax. Daň z hrubého příjmu. Daň z celkových příjmu bez odečtených nákladů a odpisů. Může zahrnovat daň z maloobchodního obrátu a daň z celkového obrátu.